Համառօտութիւն Լուսաւոր իմացմա-
ճոյն Գովելի և շահաւէտ Գրեանս
Ծննդոցս Սուրբ Հօրս Ար-
քագրէ։ Որդորէալ ...
ւերէ Գրոց ... Կ...գէտ Գրելի։

Եօթն են թուղթքն կաթուղիկեայց. գրեալ չորից սրբազան առաքելոցն քսի. լցեալք յաւօթնարփեան շնորհաց սբ հոգւոյն. 'ի խրատ և 'ի զգուշութին ամ հաւատացելոց 'ի քս։ Որոյ ինքն Յակոբայ եղբօր տն ըստ մարմնոյ. և Պետրոսի գլխաւորի առաքելոյն և անշարժ վիմին հաւատոյ. և Յովհաննու սիրելի աշակերտին յսի և ածաբան աւետարանչին։ Նաև Յուդայի եղբօրն Յակոբայ՝ եղբօր տն մերոյ Յսի Քսի։ 'Ի խրատ և 'ի զգուշութին ամ հաւատացելոց 'ի քս։ Զոր մեկնեալ է եռասցայայտեալ՝ նոյն շնորհաց սբ հոգւոյն արժանացելն երեցս երանեալ եւ քաղցրաբան քարոզն եկեղեցւոյ՝ քաջ հռետոր իմաստասէրն եանյաղթ փիլիսոփայն՝ վեհագոյն գիտնականն և մեծ վրդպտն հայոց տր Սարգիս, լուսաւոր տեսութբ և յորդառատ մեկնութբ։ Մ՝ իանգամայն յայտնաբանեալ գրեթէ զամ զօրութիւն ածաշունչ գրոց հին և նոր կտակարանաց. օրինաց և մարգարէից. առաքելոց և աւետարանչաց. ուղղադաւան վարդապետաց եւ ճըշմարտաբան պատմողաց։

Խոստացել զուղիղ կարգաց, եկեղեցական կանոնաց։ Որ զառաքինութին վարուց միանձնայելոց ճըգնաւորաց։ Նաև զորոտաքինոցն իմաստասիրաց զշահաւէտ և զօգտակար բանից իմաստոն. թէպէտ և ոչ զնկարագիր երկայնաբանութեամ յաճախաբանութեանս։ Այլ գրեթէ զամնն զօրութիւն մնաց տեսուէից ևզհանճարոյ բանից ճշմարտութն՝ զճոխս իմաստոնոց և զառակս նց ևզբովանդակ բանս պատմերանից պատգամացն տն, ևզվկայութիւն որ 'ի նմա մա ուղղափառ հաւատոյն և բարի գործոց. խոնարհութեան սիրոյ և յուսոյ և համբերութեան։ Որ թէ ո՞րպ պարտ է կեալ յսի ծառայել տն երկնաւորին, ևպահել զպատուիրանս նր ահիւ ևդողութբ։ Որ զգուշ կալ մեծա մեծաց ևփոքունց։ Նաև զՆորոգաց եկեղեցւոյ ևվրդապետաց։ Քահանայից ևժողովրդոց։ Թագաւորաց ևիշխանաց ևորք ընդ իշխանութբ նց։ Որանց ևկանանց. ծերոց ևտղայոց. երիտասարդաց եւ կուսանաց ևամ չափու հասակի։ Զորս ըստ իւրաքանչիւր պատճոյ և երեսաց սիրով խրատեալ՝ կրթէ յահ տն ևյերկիւղ։ Որ և թէ զի՞նչ պատիժ ևփառք պատրաստեալ է 'ի տնէ երկիւղածացն և պատուիրանապահացն և զարհելոցն 'ի մեղաց յապաշխարութեն։ Որ կամ զի՞նչ պատիժք և տանջանք իցեն մեղաւորացն ևանդարձ

ձիցէ։ Ո՛հա զայս ամ եզրոյթն նը
մանս՝ լի բովանդակ՝ ի յինքեան
շարականրդեալ ունի գիրքս այս
հոգեշահ եմաստեանս ածային։
Ամենեալ ածատուենկ գրեանին,
լցեալ ամենայնի քաղցրահամ և
անուշահոտ անմահական պաղովք
եծաղկօք՝ զանազան վայելչուե։
Ա՛հ արդ՝ մի զի անհար է մար
դոյ զանհասութին խմաստից
որ՝ խմն՝ խմանալ զամ, եմասնա
ճարաքար տուն առ տուն նշանա
գրել. զի անդունդք են անհնարին
խորուե՝ ածային խմաստուեն լը
ցեալ։ Բ.այլ զի մի՝ ամենեին ան
գէտ մնասցէ օք ածային տեսուե
նք գրոցս՝ խոստանելն զօս՝ յոր
ժամ այլ ոչ ես իցէ տեսեալ երն
թերցեալ բովանդակ և զգորուե
սորա խմացեալ. եթէ քանի՞ գե
ղեցկայարմար նախերգանք կան
՝ի սմա որէչ որէչ ամէն գլխոյ և
ամէն ձաւի. եկամ ո՞րքան հիա
նալի յորդորեք կան շարագրել
իւրաքանչիւրն զանազան եղաց
մասպատին խրատուք լցեալ։ Ա՛հ
զի մի՝ դարձեալ որք հրմնա են
սմա յարաժամ ընթերցմամբ՝ տա
ռակուսանօք շրջեսցեն զթուղթ
սըն առ՝ի խնդրել զոր ձառ եկա
մեսցեն. եկամ զ յորդորակ զոր ա
խորժեսցեն ընթեռնուլ. և՝ի խոտեալ
շրջշրջելն՝ զթոյլնութուն մաշես
ցեն։ Եհ յոչ փառնելն փութով
ձանձրացեալ՝ի բաց թողուցուն
զրկեալ՝ի լուսաւորիչ հոգւոց օգ

տակար բանիցն սորա։ Զի որպէս
ամէն ձառ որոշել է առանձինն,
նոյնպէս և յորդորակք նը զանա
զանեալ են՝ի միմեանց։ Ա՛ն որ մի
սիրոյ եխոնարհուէ խրատք են,
եեն որ զցասուցն եզգանկուեն
սանձեղուսուցանեն։ Ա՛հ են դար
ձեալ ձառք եյորդորակք որ ըզ
վարդապետան և զեպիսկոպոսան
եզքահանայսն եհ զկրօնաւորսն
զդուշացուցանեն։ Ա՛հ են որ զթա
գաւորսն եզիշխանս եզհամօրեն
ռամիկսն եզշահավաճառսն ըստ
իւրաքանչիւր շափու անձին՝ի
բարիսն յորդորեն։ Ամէն իրի զի
ծանօթքն այսմ գրքոյ և մանա
ւանդ անծանօթքն՝ զոր եկամես
ցին ընթեռնուլ՝ փութով գտցեն
՝ի կերոյ բանադատեալ զձառսն
զամ հարկ յանձին կալոյ նշա
նագրով ցանկել։ Ա՛չ որպէս ոմքն
եխմաստնոցն բան պահանջէ եհ
հաձի, այլ ըստ իմում թերակա
տար տրգիտուէս եխակուէս. եա
ռաւհել մեղօք մեռեալ եզատա
պարտեալ անձինս սարտուցելոյ։
Ա՛ մոյ մի՝ օք ժխտօղ, այլ ուղ
ղէչ այսմ գործոյ լինիցի. եզպա
կասութին եղբայրական սիրով
լցցէ. եալօթիւք զիս յիշեսցէ։
Ա՛հ արդ մի զի ոչ ոմ պարտն
պահանջէ մանրամասնաբար
կարիմ զմիտս իւրաքանչիւր ձա
ռիցն եյորդորկացն բացայայտել
մի երկուց պատճառաց։ Մի՝ մի
տգիտուէ իմոյ և անարժանուէ.

ոպ եւմ իսկ։ Եւ միւս եւս՝ զի մի՛
յամախաբանութե և կրկնաբանե
լով ձանձրութի լսելեաց լինիցի
որոց սակաւաբանութին է սիրելի։
Ա՟ւ որոյ աղօթիւք ձեր և ա՟մ
նըց՝ հոգին նր ՚ի թիկունս հասել
տկարութեն իմոյ՝ լուծցէ զա՟մ սա
րակուսանս մտաց իմոց։ Եւ յանկըն
բազմապատիկ յանցանաց իմոց թո
ղութի շնորհեսցէ, եարտաքոյ որ
ժամնաց իմոց տացէ ինձ բան.
համառօտ եղօրէնոր բանիւ յայտ
առնել զանսահմանելի իմաստս եւրա
քանչելի ձառիցն եյորդորեկացն։
Եւ վառեսցէ զմիտս լսողացն ըղ
ձալի սիրով դատանել զոր եկամես
ցին. եւ անպատպաղ ընթերցմամբ
զբովանդակն իմանալ և առնել
զօգտակարն եւսուսցաննել։ Զի
ես միայն զհամարս ձառիցն կա
մի՟մ նշանագրել եւ զառաջաբա
նութի գլխոցն, թէ քանի գլուխք
են եքանի ձառք։ Եւ թէ զի՞նչ
միտք ն՟ց եյորդորականցն իցեն և
թէ յաղագս որո՞յ պատճառի։
Եւ նոյն ինքն հոգին նր որ ո՛չ
գարշի ՚ի խնդրանաց յորժամ դառ
նան եխընդրեն զնա, յարմարես
ցէ զայսոսիկ ըստ հաճոյ կամաց
իւրոց ՚ի շահ եյօգուտ բազմաց։
Եւ եա՝ ՚ի փառս և ՚ի գովութի ան
ձան իւրոյ փառաւորելոյ ընդ
հօր եընդ Որդւոյ յաւաւՁ քան
զա՟մ յաւիտեանս. այժմ և միշտ
եյաւիտեանս յաւիտենե
անենից, ամէն։

Որդ՝ ՚ի Յակոբայ թղթին՝ են
ձառք ժա։ ՚ի Պետրոսի ։ թըղ
թին՝ են ձառք ժբ։ Եւ յերկրորդ
թղթին Պետրոսի՝ են ձառք զ ։
՚ի Յովհաննու առաջին թղթին՝
են ձառք թ։ Եւ յերկրորդ թըղ
թին Յովհաննու՝ է ձառ ա։
Սոյնպս եյերրորդ թղթին Յով
հաննու՝ է ձառ ա։ Եւ ՚ի Յու
դայի թղթին՝ են ձառք գ ։
Եւ համանգամայն գլուխք եօ
թըն թղթոցն կաթուղիկէից մեկ
նեալ ՚ի Սարգսէ շնորհալից վար
դապետէ՝ են ձառք խգ ։ Եւ է
առաջին գլուխ Սարգիս գրչոյս
այսպէս։

Յ-ի-ս-բ-աւ՝ ա՟յ եա՟ն յի ԻԻ ժամայ։12

(Ճ՛առ ա)

Կարե յոյժ քաղցր է նախերգն
գրչոյս։ Եւ թէ՝ վ՟ն էր արար
զմեկնութի սորա։ Եւ երանեալ գո
վէ զսիրօղս և զընթերցօղս ա՟ծա
շունչ գրոց. եւշտամբէ զհեղգա
ցեալսն։ Եւ ցուցանէ թէ՝ ո՞րքա
կոմբոս գրեաց զթուղթս զայս ։
Եւ թէ զի՞նչ իցէ ողջոյնն զոր ա
ռաքեալքն գրեն։ Յորում յոր
դորակաՀն յորդորէ՝ ի գործս բա
րիս. որով ք ըղձքն ընդունելին որք
առնեն։ եվայ եեղուկ ասէ այնո
ցիկ որ չար գործովք զնա՝ իբաց
մերժեն։

Ըմնայն ուրախութէ արժանի հա-մա-
բերջէք :20 (Ճ՛առ բ)

Ամենայն ուրախութէ առէք արժա
նի համարեսջիք ըղձանացն

չարչարանօն որ վ̄ս ա̄յ, եւ յարգէ զհամբերութ̄ կատարումն գործոց եզհաճոյ խնդրուածս։ Եւ պահպանէ զերկմտութիւն յաղօթս։ Եւ զանապարծութիւն մեծատանցն որ հնդերձ շահիւքն իւրեանց թարշամին եկորնչին։ Ա̄յ որոյ եզ յորդորակն խոստագոյն յանդիմանութ̄ ընդդէմ մեծատանցն առնէ։ Եւ յա̄ մի անպատասխանիս զն̄ս արարեալ, խրատէ առատապէս ողորմածութ̄ ըմփուել զինչսն և տալ աղքատաց. որոյ արդարութիւն կայ եմնայ մըշտընջենաւոր։

Երանեալ է այր որ համբերիցէ փորձանաց։ 35 (Ճ՛առ Գ)

Բախման պանծալի ա̄մ բարութեց փոխարէն՝ զերանութիւն առնէ։ Եւ որխառուր համբերութեց բազմապատիկ փորձանաց որ վ̄ս ա̄յ՝ զանխիբսելեց պսակն խոստանայ։ Եւ ցուցանէ՝ ի չարաչար ցանկութեց մարմնոյ գոյացեալ ընդվաթարագէ փորձութիւն յորմէ արժան է խուսափել։ Սմին եւ եւ յորդորակաւն յայտնի ցուցանէ զզանազան առատն բազմապատիկ ցանկութեց։ յորոց յղացեալ ծնանին մեղք զմեղս զաւերթն մահու հոգւոց. որով եզհոգին՝ մեղօք մեռեալ ցուցանէ։ Եւ խրատէ մի՝ անմտութ̄ լալ խւ̄ս մարմնոյ մեռելոց. այլ մաքառանօք լալ եւ ողբալ զմեղօք մեռեալ հոգիս մեր։ Եւ տես թէ որպիսի սքանչելի

յարութ̄ ուսուցանէ մեզ՝ ի մեղաց յարուցանել զհոգիս մեր։ Որպահել զարմանալի քան զղազարոս չորեքօրեայն եւ քան զորս առաքեալքն՝ քս̄ի անուանմբն յարուցանէին։

Մի բամբասէք եղբարք զմիմեանս։ 48 (Ճ՛առ Դ)

Արթնութ̄ սրտի հայեց՝ իմաստութե կամիս որոշել՝ ի միմեանց զզանազան փորձութիւն. եթէ որն է որ ի չարեն է, եւ կամ որն որ յա̄յ է եւ վ̄ս ա̄յ։ Ցորում տեսանես հրաշալի ա̄ծաբանութ̄ մեկնութիւն վ̄ս բազմապատիկ սրոցն և պարգեացն ա̄յ։ Եւ ծննդեամբ բանիւն ճշմարտութ̄՝ որդիս ա̄յ լինել, և բարեգործութ̄ք պտղաբերք լինելոյ։ Եւ վ̄ս մեծապէս շնորհաց ա̄ծ գրոց լողաց եզլութիւն սիրողաց՝ եզօգտակար բանս՝ ի դիպող ժամու խօսողաց։ Եւ թէ որպիսի պատճառ կործանման էջն չըլսելն զա̄ծային գիրս։ Եւ շատախօսն լինել եւ տարապարտուց բարկանալ։ Ա̄յ որոյ եւ յորդորակաւն յայտնէ զանձնարին կատարութե եզ չարութիւն բարկութեն։ Եւ պէս պէս օրինակօք յանդիմանեալ զբարկացօղն անպատասխանի առնէ։ Եւ քաղցրութ̄ն քն̄՝ ի հանդարտութիւն յորդորէ։

Որով եղբարք համբերեցէք ցգալուստ Տ̄ն 75 (Ճ՛առ Ե)

Պատուիրանօք արդարութե̄ն ա̄յ եւ հեզութ̄ իրատէ սրբել՝ իմ-

ղաց: Աշ ցուցանէ հայելւոյն օրի
նակաւ զանպիտանութն այնոցիկ
որք լըսօղք միայն լինին բանին
այ եւ ոչ արարօղք: Աշ թէ զի՞նչ
իցէ առնուլ և կատարեալ օրէնք
ազատութն. եւ որպիսի երանութ
արարողացն նր իցէ: Ցորում յայտ
նէ թէ զի՞նչ է կրօնաւորութն և
ուստի գտյացեալք եյո՞րպիսի ի_
րաց զանուննն ընկալեալ. եկամ
որպիսի ուղղութն վարուց պար
տի ունիլ: Աշ թէ զիա՞րդ զա՛մ
առաքինութիւն կորուսանէ կրօնա
ւորն յորժամ ոչ սանձահարէ զլե
զու իւր: Ամն իրի երկայնագոյն
բանիւք մն կրօնաւորաց ըզյոր
դորակն 'իկեր արկանէ: Աշ բազ
մապատիկ օրինակօք յիշէ զառաջ
նոցն զքաջութիս և զյետնոցս ըզ
վատթարութիս. զորս եհմանիլ
մրցն ուսուցանէ:

Ընէօրէ էՏ Դ օչօօուՐՔ ոՆէյէ
շհօուօփո մՆ Թէրոյ յՄէ ֆՄէ: 96

(Ճ'առ Գ)

Ադուաւհել չարագոյն ցուցանէ ըզ
մարդահաճութն աշառելով:
Աշ յամօթ առնէ զհերձուածօղսն
որք սուկ մարդոյ առեն զխաչն և
զչարչարանսն: Աշ տեսա թէ ո՞պ
պախարակեալ կշտամբէ զայնո
սիկ որք զմծառունան մեծարեն
պատուով մն պայծառ հանդեր
ձին՝ եզաղքատն իբաց վարեն մն
աղտեղի ըզգեստին: Աշ թէ զի
արդ ամ օրինացն պարտական
ցուցանէ զայն որ զմինն ոչ պահի

ցէ: Ցորում յայտնէ զինողորմիցն
դատաստանս եւ սաստկապէս ան
ողորմ լինիլ: Աշ զպտուղ 'իտլուեւ
պարծիլ ողորմածին 'իդատաստա
նին՝ յարգանօք գրէ: Սորին մն
և ըզյորդորակն մն առատապէս
ողորմած լինելոյ յարդարութ առ
նէ: Աշ յանդիմանէ աւփեքերան
առնէ զայնոսիկ որ ասեն թէ զին
չըս մն ծերութն և հիւանդութն
կամ մահուն աճուրն պահեմք:
Աշ խրատէ իւր ձեռօքն փոխ
տալ այ 'իձեռն աղքատին: Եւ ընդ
սակաւ մի տրոյ ողորմէն՝ զանձու
բարիսն խոստանայ:

Ջէ՞նէ էֆօուփէ էղՔօրէ՝ էՐէ օէ օ
օէյէ հօուօփո ոՆէլ ՆֆօրՃո օլ օւ
Նէյէ: 116 (Ճ'առ Է)

Տես ասատնոր թէ ո՞պ բազմա
պատիկ եզանազան օրինակօք
զբովանդակ ճառս վասն ուղղա
փառ հաւատոց և բարի գործոց
'իկեր արկանէ: Զի ո՞պ մարմին
մեռեալ անօգուտ է առանց հոգ
ւոյ, նոյնպէս եզմինն սոցա առանց
միւսոյն անշահ եանօգուտ ցու_
ցանէ: Աշ նմին իրի յորդորեկաւն
յայտնէ թէ զի՞նչ են հաւատք
եւ ո՞պ ճանաչի հաւատացեալն. և
կամ զի՞նչ է անհաւատութն և
յո՞րպիսի կերպարանաց երևի ան
հաւատութն մարդոյ: Զորս կար
գաւ զամ մեղաց գործօղս անհա
ւատ կոչէ: Ցորում օրինակ մեզ
եւմն զմեզ խոնարհութ 'իխոստո
վանութն կրթելոյ՝ զանձնէ դա

854 (Սախտաբեանց)

տախադէ երջանիկ վարդապետն
մեր Սարգիս: Որպ եւ ծընկալն
պօղոս յօրինակ աշակերտելոցն՝
զանձն իւր նուաստացուցանէր․
զիւր անգիտութիւն սխալանօն խոս
տովանելով:

Մէ Բաղդան Վարդապետ Լէհէլէդ
Բուրք էն: 134 (Ճառ Ը)

Իմաստութ՟ հայեաց՚ի ճառս այս՝
եւ տեսանես բազմազան իմաս
տիւք լցեալ: Ա՟յ ուղիղ վարուց
եւ ուսումնասիրութ՟ ճշմարտախօս
վարդապետաց․ եւ ս՟ս ստաքանու
թեա՟ կործանման անուսումնիցն
որք փառամոլութ՟ ձեւացուցանեն
զանձինս իւրեանց որպ՟ վարդա
պետս: Ըստ մ՟ս զանձնարին չարու
թիս լեզուին յանդիմանելոյ պես
պես օրինակօք․ եզանկարգաբար
բերումն նր թէ ո՟րքան փառա
կար է բնութս: Ըստ մ՟ս երկրաւոր
եւ շնչաւոր եդիւական իմաստու
թէ․ յորմէ ծնանի հեռ. եւ նախանձ
եւ ա՟մ անկարգութի եւ իրք չարք:
Ա՟ս որոյ եզ յորդորակն մ՟ս վար
դապետաց յարմարէ․ եւ առաւելա
պէս սաստելով յանդիմանէ որք
՚ի կերպարանս վարդապետութէ
զանազան անկարգութ՟ վարին:
Ըստ խրատէ երկիւղիւ ա՟ն եւ նշա
պատ ընթերցմամբ հետեւիլ ամ
այնն գրոց՚ի տուէ ե՚ի գիշերի մե
վրդպետաց նմանեալ:

Իսկ վէրէն էնտապուրէն նոր չէ մէ
էօտա խաղաղարար: 154
(Ճառ Թ)

(Սարգսի Վարդապետի)

Սկզբան իմաստութէն գիտութ՟՚ի
զանազան առաքինութիւս յոր
դորէ զմեզ․ խաղաղարար լինել
հեզ եւ հանդարտ եւ իւրահաւան
եւ յայլոն որ՚ի կարգին: Ըստ՚ի չարա
չար ցանկութեց մարմնոյ ուսոյ լի
նին կռիւք եւ պատերազմունք՝ խրա
տէ խոյս տալ եւ փախչիլ: Ըստ տես
թէ ո՟րպս զաշխարհասէրսն շնա
ցօղս կոչէ եւ թշնամիս այ: Թշնա
միս աստ լինել եզա՟ծ ամբարտա
ւանին, եւ շնորհատու հեզոյն եւ խո
նարհին: Ա՟յլ եւ խրատէ բնաւ ոչ
դատել զոք ՚ի մարդկանէ կամ
բամբասել: Սորին մ՟ս եւ յորդորա
կաւն ազգի ազգի օրինակօք ու
սուցանէ մի՚ամենեւին դատել զոք
եւ մի՚բամբասել: Ըստ թէ ո՟պի օրի
նակաւ պարտ է սիրով խրատել:

Նահապետ էն որ ոսէն, այսօր եւ
ղէս երբեցաւ յոյս տեառն տաղա:
181 (Ճառ Ժ)

Նայեցեալ յօժարական մտօք
՚ի ճառս յայս՝ տեսանես զխա
ղաղութ՟ վաճառականացն եւ կրպա
կաւորացն եզբնապարծ խընդր
ւածս նց յանդիմանեալ․ եւ մանա
պէս ողբով լալով զթշուառութ՟
զրկողաց մեծատանցն․ զի աղաղակ
զրկողացն եւ բողոք ննձողացն, ե
հաս յականջս ա՟ն զօրութեց: Յու
րում քաջալերէ՟ մխիթարէ ըզ
զրկեալ աղքատսն երկայնամիտ
լինել եւ ոչ ե՟մբասել․ զի գալուստ
ա՟ն մերձեալ է եւ դատաւորն առ
դուրս հասեալ որ հատուցանէ իւ

րաքանչիւր զգործս իւր։ Ա՟ այ սորիկ եւ յորդորակն լցեալ է ան ձնարին սպառնալեօք, թէ որպէս պարտ է երկնչել զի դատաւորն առ դուրս հասեալ կայ։ Ուստի թէ զիա՞րդ մինչդեռ եմք 'ի մարմնի՝ 'ի զանազան մեղաց զգուշանդակ անդամս մեր սրբել պարտ է սկս պէս առաքինութ՟ զորս կարդաց յիշէ։ Ուստի կամ թէ ո՞չ այժմ մեզ սուղ ինչ արտասուաց զմեղս թո ղութ՟ն եղաջէ դառնալ յամ՟շ խարութ՟. իսկ յայնժամ 'ի դատա ղականն աթոռ նստելով անողոր մութ՟ դատեալ արկանէ 'ի հուրն անշէջ։ Որ զերկինն եւ յերանելի տեսութե՟ն երեսացն այ. զոր դա նադոյն գրէ քան զամենայն գե հեանս։

Օրինակ առէք եղբարք չարչարանաց համբերութեան՝ զմարգարէսն. 201

(Պ՚աւ ԺԱ)

Օրինակ չարչարանաց եւ համբե րութե՟ զմբ մարգարէսն առէ ու նել։ Ցիշել եզ համբերութ՟ն յո բայ եզկատարումն տն։ Ուստի տես թէ ո՞չ յարգէ զհաճատով խըն դրհածս աղօթից. զոր եդեղ ամ՟ վշտաց առէ լինել եւ բժշկութ՟ հի ւանդաց։ Զօրօրինակ եւ եղիա փա կեաց զերկինս աղօթիւք զերիս ամս եւ զվեց ամիս ոչ իջանել անձ րեւ յերկիր, եւ դարձեալ աղօթիւք եբաց։ Ցորում ցուցանէ դլուխ ամ՟ բարեաց ոչ այլ ինչ լինել քան թէ զմոլորեալն խնդրել եւ 'ի մե_

ղաց դարձուցանել. եւ այնու ծած կել զբազմութ՟ն մեղաց. զիւրն եւ զընկերին։ Ա՟յսորոյ եւ յորդորիկաւն յորդորէ զմեզ ամ՟ հնարաւորութ՟ զայն խորհիլ միշտ եւ հանապազ. զմոլորեալն 'ի մեղաց դարձուցա նել եւ այ ընծայել։ Ուստի փութա ըղձալի սիրով տեսանել թէ ո՞չ 'ի կատարումն թղթիս յակոբայ եղբօր տն՟ հոգելի վարդապետն մեր Սարգիս՝ հրաշալի ներբողա կան ճառիւք գովասանութ՟ գըդ ձեալ մեծարէ զա՟ծընկալն յակո բոս։ Ընդ նմին եզմեծն 'ի մարգա րէս զա՟ծահայրն դաւիթ զար քայն հոգենձադ սաղմոսերգու։ Որանէ եւ զմբ քաղաքն եւ մեզ բազմապատիկ շնորհացն այ 'ի նմա լինելոյ։ Ուստի մանաւանդ մեզ դա տաստանին աւուրն զոր անտանօր առէ լինիլ։ Ցորում բացերես կա ցուսցէ զմեզ քս՟ այծ մեր բարեխօ սութ՟ ամ՟ սրբց եւ աղօթիւք սրբոյն յակոբայ արդարոյն։ Ցորոյ դո րովանդութ՟ քաղցրութ՟ն ապաւէ նեալ՝ որ մեզ սպանողաց իւրոց ա ղօթէր, վստահացեալ եւ բերա պատիկ մեղօք դատապարտելոյ կարապետ, դուզնաքէ եւ նկար մար բանիւք աղերս մղատանաց մատուցի։ Որ զիս եղիմն եւ որք յիշեն զմեզ՝ եզայս յիշատակ ա ղերսանաց բանի գրեն յօրինա կելն, թողութ՟ մեղաց արժանաւո րեսցեն 'ի քն՟ այ մերմէ։ Որում ընդ հօր եւ ամենասուրբ հոգւոյն

Փառք Պատիւ եւ Գոհութիւն յաւալ քան զամ յաւիտեանս։ Եւ այժմ եւ միշտ եւ յանսպառ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

(Թուղթ ը Պետրոսի Առաքելոյն։)

Պետրոս առաքեալ յն քի։ 228 (Ձ'աւ. ժբ)

Բարունորէն մօք հայեցեալ 'ի նախերգան ձառս, տեսանես խորին եւ անձառ խորհրդով լցեալ միշտ յայտնելոյ զառաքելութեան սրբոյն անձանն պետրոսի։ Եւ կամ թէ առ ո՞րս զերանելոյն թուղթսն գրեալ նշմարես անձանեաց. եւ կամ զի՞նչ շահ 'ի նշդեհուէ նեղուէն եցէ։ Յորում զարմանալի ա̃ծաբանութեան բացայայտէ զանձառ խորհուրդ ա̃յ։ Եւ բորբոքէն զդէմս երից անձանց բարերարութեան որ 'ի միաւորութեան ա̃ծութեանն։ Յամօթ առնելով զայնոսիկ որք ասեն թէ երեք անձինք 'ի միաւորութեան լինել զիա՞րդ կարեն։ Այլ մեկնէ զանտանելի առատութեան շնորհացն ա̃յ եզխաղաղութեն. զոր փոխանակ գթով դըրեին առաքեալքն հաստատել զանձինս աշակերտելոցն։ Ա̃ծ որոյ յորդորեալն խրատէ զբանաւոր հօտին առաջնորդս զհայրապետս եւ զվարդապետս եւ զքահանայս՝ առաքելական գրով բղխօտն խնամարկել. եւ միշտ արթնութեամբ հսկել զի մի՛ զօղ գայթակղութեան կորուսանիցեն. այլ զի ընդանձանց

ծուրեանց եզբայրութեան սպրեցուցանել կարասցեն։

Օրհնեալ է ա̃ծ եւ հայր տ̃ն մերոյ յն քի։ 241 (Ձ'աւ. ժգ)

Ժամանեմք արագապէս տեսանել զարժանի հիացման շնորհացն զառատութեան բազմապատիկ իմաստութեամբ բացայայտեալ 'ի ձառս յայս։ Եւ թէ ո՞րպ գլուխն հաւատոյ ա̃ծընկալն պետրոս 'ի դիմաց եկեղեցւոյ ընդ ա̃մենայն օրինաբանութեան մատուցանէ ա̃յ տրիտուր փոխարէն բարերարութեան նր. որ ծնաւ զմեզ վերստին 'ի յոյսն կենդանի 'ի ձեռն յա̃ր քն յառնելն եւ յանթառամ ժառանգութիւն։ Զոր եմարգարեքն յառաջագոյն գուշակեցին. ընդ որ եւ հրեշտակք հիացեալ զարմանան։ Ա̃ծ որոյ եւ յորդորականն բազմապատիկ օրինակօք յորդորէ զմեզ 'ի սէրն ա̃յ որ այնպիսի անձառ սիրով սիրեաց մեզ։

Որով [illegible]։ 268 (Ձ'աւ. ժգ)

Արիական քաջութեամբ հոգւոյն ա̃յ ելոյ զօրութեամբ ա̃յ եւ երկիւղիւ զի ն̃ր զանազան առաքինութեան եւ սրբութ. խրատէ վերամփոփել զմիտս. զի մի՝ ա̃մենայնօք աշխարհական ցանկութեանց աղտեղեսցէ ոք զպատմուճան հոգւոյն զոր ծննդեամբ սուրբ աւազանին զգեցաք։ Զի ոչ եմք անձանց տեարք, եւ ոչ ապականացու արծաթեղէնօք եւ ոսկեղինօք փրկեալք. այլ արեամբ

անքին եանարտ գառինն յն քն․ Զոր սքանչելապէս մինչև եղուցանէ զմարմնական փառս ես առաւել անքական եղևռթառամ քան զծաղիկ խոտոյ․ Սորին վն եպիսկոպոսական խրատն՝ հայել՚ի մեզ եխմանալ եթէ այնմս անկական եմք իբրև ըղխոտ եզօարդեստոյն Սրա մէ՝ զբոլոր զդայութիս մեր պղծեսցուք զանազան մեղօք զորս կարդացէ յինչէ․ Եւ յէ ողորմածուք քաւեսցուք ըզմեզ մեր․ զոր մեծապէս գովէ զշահս առատաձեռ ողորմածութէն․

Իմոյ Ծերեոն ... ոյ ... ... բունն 296 (Ձայն ԺԵ)

Պարհանձել խրատե եղևնոցն զնորաձեննալ որդւոյ առողջանեն․ եխբրև զփոշի խռաց թօթափել յենքեանց զնախանձ եզամ չարախօսութեն․ Եւ իբրև զնորածին մանուկ՝ խօսուն եռ անխարդախ կաթինն փափագել և ծաշակել զքաղցրութեն այ․ Եւ տես թէ որպէս իմաստութք բացայայտէ զիմաստս այսոցիկ, եղկեննանի վէմեն․ առ որ մատուցեալ իբրև զվէմս կենդանիս՝ շինեմք յանարատ քահանայութեն մատուցանել զհոգևորն պատարագ․ Եւ կամ թէ զիարդ պարկեշտ վարս խրատէ ունել՚ի մէջ հեթանոսաբարոյ մարդկեն․ զոր առնելով փառաւոր առնեն զած յաւուրն այցելութե․ Նոյնպէս եպիսկոպոսակն վն յարութեն յարմարէ զանազան օրինակօք․ հաստատելով՚ի միտս ամենեցուն ըզճշմարիտ յոյս յարութենանցն․

Հնոգոնոյ ... ... 329 (Ձայն ԺԶ)

Գեղեցկապէս գովէ զնազանդութեն եզխոնարհութեն․ Եւ ցուցանէ թէ որպէս չափաւոր եօգտակար է քնութեն սպատոհ թագ․ ծառաց եղ․ առ ծառայս և՚ինոցանէ կարդելոց վերակացն ՚ի խրեաց ... ծայն և՚ի գողութե ... Եւ թէ վն էր պարտ է ծնողաց ընել նոց ... ծառայելն․ Եւ թէ զիարդ պարտ է ազատաբարոյ մնօք սիրել զեղբարս եւ ընչել յայ․ Վն որոյ եպիսկոպոսական վարժէ զմեզ ազգի ազգի օրինակօք․ Եւս առաւել երկրոչել ... պարտ է յայ քան ՚ի մարդկանց ... Եւ զմտաւ ածել զանեզրական պարգևսն այ թէ ոչ վասն մեր մարդ եղեալ չարչարեցաւ․ Եւ մէ՝ անամօթեր պորտոյ ... ծառայել․

Ծոնոյ ... ... 344 (Ձայն ԺԷ)

Բաժնեալ մարդկան որ՚ի ... ... ծառայութե ... նազան դուն օրինագրէ ... միայն բարեբարաց, այլև կամակորաց․ Եւ ցուցանէ թէ ... յայ ...

են որք յանհնարաւորի չարչարելն եւ բարուոք մտօք համբերեն։ Եւ կամ թէ զիմ՞րդ զանմեղութ չարչարանսն քն՚ օրինակ այսոցիկ յիշել։ Ի՛յն որ ած է նոր, եղկերպարան ծառայի առեալ վս մեր չարչարեցաւ. եզմեղս մեր մարմնովն իւրով վերացոյց ՚ի խաչափայտն։ Եւ յո՞րպիսի շարժմահմանեխունք ուրկոէն՚ յո՞րպիսի դերակայ պատիւ վերածեաց զդատապարտեալ բնութիս մեր։ Զի նաք իբրեւ զոչխարս մոլորեալս. եկն եւխնդրեաց զմեզ հովիւն քաջ որ եդ զանձն իւր իվր բանաւոր ոչխարաց։ Վա՞որոյ եւյորդորեկաւն խրատէ զվերատեսուչս ժողովրդոց զհայեկոպոսունս եւ զքահանայս, եւ առաւել խնամարկութ հոգ տանել հօտին քան զանբան ոչխարացն հովիւն. եւանդադար ուսուցանել ՚ի տունս եւ ՚ի դ իշխերի։ Զի եթէ ոչ զգաղումս, այլ թէեր եւ զմի ոք ՚ի բազմացն ապրեցուցանել կարասցեն։

[illegible] 368

([illegible])

Չիք ինչ մեծագոյն յառաջի նուէրս քան զհնազանդութիւն։ Վս որոյ տես թէ ո՞րպիսի օրինակօք խրատէ զարս եւ զկանայս ՚ի սէր միմեանց եւ ՚ի հնազանդութ յօրինակ աւր. համուէ եւսատայի։ Եւ կամ թէ զի՞նչ մնալք իցեն ՚ի նկատ բարուց եւյանձնազանդ եւ

ընզոհանն եզարդասեր կնոջ։ Յորում ցուցանէ եւ զշահ եղբայրսիրութէ՚ եզուեցուցանելն ընզոհի ՚ի չարեաց։ Եւ թէ զբարեսէրն ո՞վ ոք կարէ չարչարել։ Եւ կամ թէ զո՞րպիսի երանութի եւերբութի տանեան որք վս արդարութ չարչարեցին։ Նմին իրի եւյորդորակաւն խրատէ՚ զմեզ ինքեանն հնազանդութ պատուհրանացն՚ բարերարութեան պատարագ մատուցանել այ։ Եւ յիշէ թէ ո՞րչ վս անհնազանդութէ մերոյ մատնեաց ըզմեզ ած ՚ի սով ՚ի սուր ՚ի մահ եւ ՚ի գերութի։ Յիշէ եզանկարգաբար չարիս եզնուղղայ վարս մեծամեծաց եւփոքունց. քահանայից եւ կրօնաւորաց. իշխանաց եւժողովրդոց, թէ ո՞րքա անամօթութ մեզ ՚ի չարիս զաւածանիմք։ Եւ յօրինակ զղջման մերոյ՚ զանձն իւր դատապարտեալ ՚ի վարդապետն մեր Սարգիս, զմեզ ՚ի բարիս յորդորէ։

[illegible]

400 ([illegible])

Իմաստութ եւերկիւղիւ խրատէ քննել եւիմանալ զմիտս խնդրողաց բանին թէ վասն էր հայցանեն։ Վս ուսանելո՞յ թէ վս փորձելոյ. եւկամ թէ հերձուածողական կարծեօք։ Եւ դեպուղիղ ըստ ճշմարտութ քաղցրաբանութ պատասխանելով. յամօթ առնել զհակառակօղսն քն յուսոյն մերոյ։ Որ թէպէտ եւ վս մեր չարչա

ըստայ մեռաւ մարմնով, այլ կեն
դանի և հոգւով։ Զոր լուսաւոր
տեսութ բացայայտէ թէ ո՞պ ա
ղատեաց քն զհոգիսն՝ի դժոխոցն
բանտէ բանսարկէին. և կամ զո՞րս
յազատելոցն դարձեալ տանջե_
լոց է՝ի դեհենին։ Որ կամ թէ ո՞ր
պիսի խորհրդով տապանն Նոյի
և ինքն Նոյ և որդիքն իւր և աղ
բեալքն՝ի տապանէն, օրինակք է_
ին եկեղեցւոյ և քահանայից և ժո
ղովրդոց։ Որ կամ թէ զո՞րպիսի
սրբութ տամանմք մեք մկրտութ
ահագանին։ Որ թէ ո՞րպ՝ի համ
բարձմանն քն ննազանդք եղեն
Նմա դասք հրեշտակաց. իշխանու
թիւք եպետութիւք և ամ զօրութիւք
երկնից։ Այ այսորիկ եյորդորա
կաւն, յօրինակ հրեշտակացն վար
ժէ զմեզ ՚ի հնազանդութ քն դը
խոյն մերոյ։ Որ զմեզ իսկ ասէ՝ի
հրեշտակացն ընդ Նմա փառաւո
րեալ։ Յեչէ եզբաղմապատիկ բա
րերարութն քն ասելով, որն մեր
վասն մեր մարդ եղեալ չարչարե
ցաւ. և զայլսն որ՝ի կորդին։ Ընդ
Նմին, յեչէ եզմեր անթիւ սխալա
գործութիւն։ Որ թէ ո՞պ՝ի դատանա
դըյն պատրանաց չարին պարտ է
հրաժարիլ. և զքաղցրութն քնի
պատուիրանացն ամ՝յօժարութ
առնել։

ՙՔն Լուբլուբէնն Նորձով ԺԵ Ծեր։
426. (Բ՛առ. Ե)

Տառահեղապես յանդիմանէ ըմ
բերանէ զայնոսիկ որ սուտ մար

ձեռյն ասեն զխաչն քն եզմանշն։
Այ որոյ տես թէ ո՞րպիսի վկայ
ութ զամ Նախատինսն քն զխաչն
եզմանշն՝ամբութէն խոստովանի մե
ացելոյ՝ի մարմնի։ և՝ի նոյն վաւէ
զմիտս մեր չարչարանօք մարմնոյ
դադարիլ՝ի զանազան մեղաց։
Որ կամ զի՞նչ չարութն իցէ պառ
նկական ցանկութեցն եգինեհա
րութ արբեցութէն։ ցուցանելով
զդատապարտութն պատժոցն Նոցին
Նմանէց յայնմանէ որ դատելոցն
է զկենդանիս եզմեռէլս։ Յորում
ցուցանէ եզօգուտն զաճարթութ
աղօթից և ստարուխրութ. եզոր
տնչմանն ճշմարտութն։ Որ թէ
ո՞պ իւրաքանչիւր ոք զշնորհսն
զոր ընկալաւ յայ հոգևոր կամ
մարմնաւոր, ՚ի չահ և յօգուտ ըն
կերացն պարտ է՝ի գործ արկանել
և՝ի դովութն փառացն այ։ Վասն
որոյ եյորդորակաւն յայտնէ զմե
ութ փառաց երրորդական ամբու
թէն։ Որ թէ զի՞նչ բարի իցէ
յօրինաբանութեցն այ՝եյառաստա
պես ողորմածութեցն։

Սերբէլէ ի ... հոմոլին ըէ
...պն էոբյուէցը 455
(Բ՛առ. Եա)

Բազուեսաբար բացայայտէ զօգ
տակարութն յոլովութէ չարչա
րանաց և նախատանաց որ վասն
փառաց անուանն քնի։ Որ թէ
զի՞նչ պատիժք իցեն որ վն սպա
նութէ եզողութէ չարչարին եվասն
չարագործութէ եայլ Նոյնպիսեաց։

Եւ կամ թէ ո՞չ ժամանակ է ըսկիզբն լինելոյ դատաստանին 'ի տանէն այ: Եւ եթէ արդարն հազիւ կեցցէ, իսկ մեղաւորն եւ ամբարիշտն ո՞ւր երեւեսցին: Եւ թէ ո՞չ որք ըստ կամացն այ չարչարին, հաւատարիմ հաստչին աւանդեսցեն զիւրեանց ոգիսն բարերարութբք: Ամէն երէ որոց ցանկան մարտիրոսանալ՝ յորդորական ցուցանէ եւ առաւել պատճառս չարչարանաց եւ մարտիրոսութե քան զայն որ'ի բռնաւոր թագաւորացն. այսինքն 'ի պատմիկական ցանկութեց եւ այլոց զանազան ախտից զորս կարգաւ յիշէ: Որոց եթէ արիաբար ընդդիմանամք՝ ըստուգապէս ըզպսակս վկայիցն առնուցումք:

[illegible]

473 (Ճառ ԻԲ)

Աստանօր յայսմ ճառի եւ առաւել զգուշութե դատանես վն առաջնորդաց եկեղեցւոյ եպիսկոպոսաց եւ քահանայից: Վն զօրութե խոնարհութե եւ հնազանդ զհօտն այ արածողացն, եւ անթառամ պըսակաց նց զոր ընդունելոց են յերեւել հովուապետին: Եւ վն դատապարտութե հեղգացելոցն 'ի պահպանութե հօտին. եւ հպարտութե յօխանալով 'ի ձեռս եւ 'ի ջորիս իշխանաւոր շրջողաց եւ զօշաքաղութե: Եւ խրատ երիտասարդաց՝ լինել հնազանդ ծերոց: Եւ զանձնաւորին չարութե ամբարտաւանութեն յայտնելոյ, եւ զանիրաւ շնորհս խոնարհութե: Եւ վն զամ հոգս մեր ընկենլոյ 'ի նա. զի նա է որ հոգայ վն մեր: Եւ վն որոյ եւ յորդորակ.ան 'ի վայրապար հոգոց եւ յանարժան խընդրուածոց խրատէ ի բաց լինել: Եւ զճշմարիտ խնդրուածս ուսուցանէ բազմապատիկ օրինակօք առնելով, խնդրեսցուք 'ի նմանէ զթողութիւն մեղաց եւ զօրս 'ի կարգին:

[illegible] 489

(Ճառ ԻԳ)

Բամբեղացն մերոց՝ ըզմահացու քունն ծուլութե խրատէ ի բաց թօթափել եւ արթնական արթնութե հսկել. եւ առաւել ըզպատահարաց բանսին եւ քարոզողաց: Զի ոսոխն մեր սատանայ առիւծաբար գոչմամբ հայն արկեալ ընդ նն մանաւանդ մարտ եդեալ կռուի քան ը այլոց մարդկան: Որում 'ի դիմի հարկանելն տէ յաղթեմք հաստատուն հաւատովն քն եւ փոքր մի չարչարակիցք լինելով նմա. զի նա է որ կարողացուցանէ զմեզ: Ոչ կարգաւ յիշել 'ի փառս նմա առաւարտէ: Յորում եւ ցուցանէ թէ ո՞չ փոքր 'ի շատէ գրեցի թուղթս պետրոսի 'ի ձեռն սուղիանոսի հաւատարիմ եղբօր: Եւ թէ ո՞վ ասն է՛ր զմարկոս՝ որդի իւր կոչէ եւ նոքօք ողջոյն աշակերտացն տրէ եւ խաղաղութե հաստատէ: Եւ վն որոյ եւ յորդորակաւն խրատէ թէ ո՞րչափ մարթ է երկնաւոր խա

զաղուէն զանձինս արժանի առ
նել։ Եւ ՚ի կատարման թըղթիս
պետրոսի՝ վեհագոյն վարդապետն
մեր Սարգիս զարմանալի գովա
սանական ներբողիւն, մեծարէ զած
ընկալն պետրոս. եւ յօրինակ մեզ՝
խոնարհագոյն պաշտամանս նմին
մատուցանէ։ Որոց աղօթիւքն եւ
բարեխօսութբ ած սրբոց՝ ողորմութիւն
շնորհեսցէ մեզ քս ած մեր։
Որում ընդ հր եւ սբ հոգւոյն
փառք պատիւ եւ գոհութիւն յառաջ
քան զամ յաւիտեանս. եւ այժմ եւ
միշտ եւ յանսպառ յաւիտենից յա
ւիտեանս ամէն։

(Երկրորդ Թուղթն Պետրոսի։)

Յուսոյն պետրոսի ժամանակ նուաստեալ
յն քն։ 510 (Ճառ ԾԴ)

Եթէ անյապաղ փութով հայ
իս ՚ի նախերգան ճառիս երկ
րորդ թղթոյս պետրոսի, տեսա
նես անճառ գիտութբ եւ բարձրա
գոյն ածաբանութբ լցեալ։ Վասն
իբաց լինելոյ ՚ի հերձուածողական
կարծեաց չարափառացն զորս յան
ձանէ յիշէ։ Եւ ընտրութիւն առնե
լոյ ՚ի մէջ ածաշունչ գրոց թէ
որք են ընդունելի գիրք եւ որք ոչ։
Եւ վասն ծանուցանելոյ զբարձ
րագոյն պ̃տին Ճ մաճօն անճօնն
պետրոսի եւ զծառայութէն եւ զառա
քելութէն։ Վասն յայտնելոյ զգի
տութիւն հաւատոյն տն մերոյ յի
քի. եւ յորդորելոյ զմեզ ՚ի բազմա
պատիկ առաքինութիս. ՚ի գիտու

թն ՚ի ժուժկալութն ՚ի համբերու
թն եւ յայլսն զոր կարգաւ յիշէ։
Եւ թէ որպ նոքօք անճառ բնու
թէ ածութէն լինիցիմք հաղորդա
կիցք՝ եւ պտղալիցք բարեգործու
թբ. եւ ստուգապս շնորհեսցի մեզ
մուտ յաւիտենական արքայութն
այ։ Ցորում յորդորականն բազ
մապատիկ օրինակօք յորդորէ ըզ
մեզ յապաշխարութն. եւ զբազումս
յանուանէ յիշէ ապրելք ապաշ
խարութբ քն։ Օրինակ տալով ըզ
լուսինն՝ եւ զգաւազանն մովսէսի
եւ ահարոնի եւ այլս բազումս։ Եւ
զարմանալի ներբողիւք բացայայ
տել մեծապէս գովէ զանբաւ բա
րութիս ապաշխարութէն։

Որով պատրաստ էին մեզ յիշեցուցա
նել զնա։ 531 (Ճառ ԾԷ)

Սրբութբ սրտի եթէ ՚ի զբաղա
նաց քնոյ զարթուցեալ հայիս
՚ի ճառս յայս, տեսանես անճառ
խորհրդով լցեալ։ Աս զերջերդ
մահուանն պետրոսի յայտնելոյ
արագապէս լինել։ Վասն որոյ եւ
փութալով ճեպիլ զարթուցանել
զմեզ ՚ի յիշատակ բարերարութէցն
այ. եւ անճառելի երեւմանն ՚ի լեառն
թաբօր։ Ո՛չ պաճուճեալ առաս
պելաբանութբ, այլ հրաշալի ած
ատեսակն վկայութբ. ականատես
եղեալ մեծ վայելչութէ փառացն
քն փայլեալ ՚ի թաբօր։ Եւ ական
ջալուր հայրական ձայնին իմ
միածնին ասելով, դա է որդի իմ
սիրելի։ Եւ դու տես թէ որպիսի

լուսաւորութբ տեսանել բացայայ
տ զիմաստս այսոցիկ․ Եւ զերե
ւմանն մովսէսի եւեղիայի մեծ մար
գարէիցն 'ի կենդանեաց եւմեռե
լոց։ Այլ կամ ո՞չ ճրագի նմանե
ցուցանէ զառաքելն երեւումն զայն,
որ տայցէ լոյս 'ի խաւարչտին տե
ղւոջ մինչեւ տիւն լուսաւորեսցի
եւանմռանելի արեգակն արդա
րութե քո ծագեսցի յաշխարհ գա
լստեանն։ Սմին երեւ յորդորեալն
խրատէ հետեւիլ զկնի պատուիրա
նացն քո, այսմ մեղաց սրբել ըզ
միտս եզգայութիւնս․ զակն եզլե
զու եզորս 'ի կարգին յիշէ։ Զի
սքանչելի տեսլեանն քո արժա
նաւորեցիմք․ ոչ որպ երանելի ա
ռաքելքն 'ի թաբոր, այլ յանճառ
փառս անծունեն։

Բոյց Նոխ Այսմ Գէրոյ ԼԻՆԻԶԻԵ։
548 (Ձայն ՒԳ)

Ի իմաստութբ են ճառքս վասն
յայտնելոյ զգովութի ճշմարիտ
մարգարէիցն եառաքելոցն։ Այլ
եւ խաբեութե չարութե սուտ մար
գարէիցն եհերձուածողացն արի
ոսի և նմանեաց նորին զորս յան
դանէ յիշէ վասն անհնարին կորս
տեան նց եդատապարտութե։ Ցօ
րինակ ապստամբեալ հրեշտա
կացն՝ խաւարային կապանօք ար
կեալ 'ի տարտարոսն․ եջրահեղ
ձոյց կործանման պոռնկելոցն․ և
երկնատեղաց հրով տոչորման սո
դոմայեցւոցն չարագործաց։ Այլ
վասն ո՛չ երկմտելոյ 'ի դատաստա

նացն էայ որ ներքե մեղսասէր պոռ
նկաց եւտգամակն չարագործաց
եայլոց սոյնպիսեաց։ Այլ թէ որ
պիսի նաստկագոյն տանջանօք
քան զնոսա դատելոց է 'ի դատաս
տանին զայժմու ամբարշտելոն,
եթէ ոչ դառնան եապաշխարեն։
Ցորում եյիշէ թէ որպ զութե
րորդն յաղամայ զնոյ զարդարու
թէն քարոզ՝ պահեաց 'ի ջրհեղե
ղէն․ եզմարդարն զղովտ 'ի սոդոմա
կան հրակիզմանէն։ Վասն որոյ և
յորդորականն խրատէ զմեզ ար
թուն մտօք հսկել 'ի քաղաքի և
յանապատի․ 'ի մանկունս և 'ի ծե
րունս։ Այլ մի վստահանալ յան
ձին արդարութե․ եմի յուսահատ
լինել յանկանելն 'ի մեղս և 'ի գլո
րելն։ Այլ դու տես թէ որպ օրի
նակ այսոցիկ յիշէ զղովտ եզդա
հիթ եզպետրոս․ եւ նման նոցին
վարժէ զմեզ յապաշխարութի․ և
խրատէ իբրե յօժէ իբաց փախ
չել յերեսաց կնոջ եյարբեցութե
գինւոյ։

Գիրք ՏԲ ԴԱՏԱՍՏԱՆ ՀԻՆԻԼԻԵՍ
ՅՈՒԴ։ 569 (Ձայն ՒԷ)

Ով անճառ գիտութն զփըր
կութե արդարոցն յիւրաքանչ
իւր ժամանակս, եզանվրէպ հա
տուցումն անիրաւացն 'ի դատաս
տանին՝ նայեցեալ 'ի ճառս յայս
ուսանիմ։ Ցորում եխմնաս ըզ
գարշութի պղծալի պոռնկական
ցանկութեց՝ եզանձնարին չարութե
պեսպես հայհոյութե կարողելոցն

հերձուածողացն, եզրակացանաւք կերպարանս ստաբանութե նմ ազ գի ազգի օրինակօք խայտառա_ կեալ։ Այլ թէ ո՞րպ լաւ է բնաւ չճանաչել զարդարութն ճանա_ պարհն, քան թէ յետ ճանաչելոյն դարձեալ 'ի մեղս դառնալ որպս շուն 'ի փսխածն իւր, և խոզ լուա ցեալ ընդ տիղմն թաւալեալ։

'Այսմ իրի ևս յորդորականն ցու ցանէ զանձնարին կորուստ յետս 'ի մեղս դարձելոյն։ Այլ զանազն օրինակօք խրատէ զմեզ թէ ուղ ղափառ հաւատովք պայծառա_ նամք յամ մեղաց իւրաց փախչել. ևս առաւել 'ի հերձուածողական կործանմանցն արիոսի և նեստորի և այլոց բազմաց չարացն զոր յիշէ յանուանէ։

Զօրս յետ օրհնելոյ երկրորդ նուագը
Գրեմ։ 587 (Ճառ ԾԸ)

Յուցանէ իբրև խթանաւ՝ գրը չութբ թղթոցս զարթուցանել զմեզ 'ի յիշատակ կանխասաց բա նից մարգարէիցն Տն և առաքե լոց. թէ ո՞րպ յառաջագոյն գուշա կէին զչարութն արհամարհօղ մարդկանց որ լինելոց էին 'ի յե_ տին ժամանակս։ Որք 'ի չար գոր ծըս իւրեանց հայելով ոչ հաւա տան գալստեանն Տն ։ Այլ տես թէ ո՞րպ ընդ նոսին ըմբերանէ և զայնոսիկ որ անեղ ասեն լինել զարարածս։ բերելով 'ի վկայութն զպատմութն մեծ մարգարէին մով սէսի վս լինելութե արարածոցս ։ Եւ թէ ո՞րպ անճառելի բանիւն Այ

նղեն երկինք և երկիր. և հաստա տեալ ջրոց բնութբ վերինք և ներքինք. և նովին բանիւն դան ձել և հրոյ պահել կան յաւուրն դատաստանի զոր նշանակէ մերձ լինել. զի հազար ամ Այ իբրև զմի օր է։ Այլ վս դարձի երկայ նամտէ. զի ոչ կամի եթէ ոք կորի ցէ։ Այս որոյ և յորդորականն յոր դորէ զմեզ այժմ դառնալ յա_ պաշխարութբ մինչդեռ Տրն 'ի շնոր հաց աթոռ նստի և ձրի թողութբ շնորհէ։ Այլ դու տես թէ ո՞րպի սի օրինակաւ յիշէ զողորմելի մեր կութբ թաքչիլն ադամայ 'ի դրախ տին ևս զԱյ խանդաղատագին տրտմութբ և տարակուսանօք կո չելն զնա յապաշխարութբ ասելով, ադամ ո՞ւր ես ո՞ւր ես ադամ։ 'Այնպէս և այժմ ևս առաւել զը թով կոչէ տէր զմեզ յապաշխա_ րութիւն։

Ընդ Եկեղեցւոյ որ Տն իմէր էջող։600
(Ճառ ԾԹ)

Ահիւ մեծաւ և երկիւղիւ հայե ցեալ 'ի ճառս սոսկալի դալըս տեանն Տն, տեսանես սարսռելի դողութբ լցեալ. վս յայտնելոյ ա_ հագին հրահոսանս հրեղէն գե տոցն. որով երկինք և երկիր և որ 'ի նմա գործք գտանին՝ տոչնա պեալ հալեցին հրդեհեալ. ևս մարդկային բնութբս 'ի մեռելոց յարուցեալ։ Այլ հրեշտակաց բազ մութբքն յերկիր ծառալեալ՝ լի ա հիւ և դողութբ կան առաջի անա

չառ տառնին քն։ Ըստ մն ազան
չնլապես նորոգման նորոյ երկնի
և նորոյ երկրի, յորում արդարու
թին բնակի։ Թէ որպիսի ն̃ք և
ած̃ապաշտ կարգօք հասանիլ
երատ այնմ խաղաղութե անձառ
կենացն. և զոն երկայնմտութին
մեզ փրկութի համարիլ։ Յորում
յարգէլ գովէ զած̃աբն Թուղթ
ոյն պօղոսի և զգուշացուցանէ 'ի
հերձուածողացն որ զգիրս ն̃բս
կամակորեն 'ի կորուստ անձանց
իւրեանց և 'ի դատապարտութի լսո
ղացն։ Այլ աէս թէ ո՞չ յորդորէ
զաշակերտսն յաճումն հաւատոց
շնորհօք և գիտութե քն. և 'ի փա
ռաբանութի նորին զբանն աւար
տէ։ Սորին մն և յորդորականն
զճշմարիտ փառաբանութին և զու
շիղ հաւատս յածաշունչ գրոց
գիտութե երատէ ուսանիլ. և 'ի
տէհ և 'ի գիշերի զամ ժամանակս
կենաց ընթերցման ն̃բ գրոց պա
րապիլ։ Այլ մեծապես յանդիմա
նէ զհեղգացեալսն յընթերցմանէ
որք ասեն թէ չէն ինչ կարիք ըն
թերցմունք գրոց։ Այլ 'ի կատար
ման երկրորդ թղթիս պետրոսի
զամ հերձուածողսն ըմբերանէ
յամօթ առնէ ն̃բ վարդապետն
մեր Սարգիս։ Այլ զուղղափառ
հաւատոյ խոստովանութին ըստ
ուղղափառ ն̃բց հարանցն դաւա
նէլ, աղօթիւք զնոյն խնդրէ յա
յամ եկեղեցիս հաստատել։
Որով և զմեզ ազատեսցէ 'ի բռնցա

(Սարգսի Վարդապետի)

ծառայ հրոյն. և մասին ն̃բցն 'ի
լոյս արժանաւորեսցէ քն ած մեր
զմեղաւոր Սարգսպետ արարող
ցանկիս. և նմա փառք յաւիտենս
ամէն։

(Առաջին Թուղթն Յովհաննու)

Որ էրն 'ի սկզբանէ զոր լուաք։ 1625

(Գլու. Լ)

Նայեցեալ 'ի զարմացումն հրա
շից նախերգութին ածաբան ձա
ռիս, և առաւել զարմացմամբ
ըմբռնեալ զարհուրիս։ Յորմէ և
ուսանիս թէ ո՞չ հինգ գիրս գը
րեաց ածաբան աւետարանիչն
յօհաննէս. և կամ ո՞րչ հրաշալի
ածաբանութբ մեկնեալ զոր էրն
'ի սկզբանէն ըստ կարգին, յա
մօթ առնէ զհերձուածօղսն։ Այլ
կամ զիարդ պատմէ մեզ զյաւի
տենական կենացն որ էր առ հօր
և երևեցաւ մեզ։ Այլ կամ ո՞չ հա
ղորդութի ունիմք մեք ընդ առա
քելոյն, և առաքելքն ընդ հօր
և ընդ որդւոյ և ընդ հոգոյն ն̃բյ։
Եւ որոյ և յորդորականն զանհա
մեմատ պատիւ առաքելոցն ն̃բց
ներբողական գովաբանութբ բա
ցայայտեալ, և առաւել գեր 'ի
վերոյ քան զանմարմնոցն պատիւ
բարձրագոյն ցուցանէ։

Զայս գրեմ ձեզ զի ձեր ուրախու
թիւն կատարեալ եղիցի։ 636

(Գլու. Լա)

Սամակար մըտօք հայեցեալ 'ի
ձառս յայս, տեսանես զանպայ

ման ուրախութ պատճառս՝ ինչա զորդութ ճշմարիտ լուսոյ ածու թենն։ Այլ յաւմանակ՝ թէ ո՞րպ աբեւնն յի որբք զմեզ յամ մեղաց։ Այլս աւաւել յանհամեմատ քաղութիւն խոստովանութեն. զի ընդ խոստովն լինելն մեր զմեղս մեր, հաւատարիմ է նա եւ արդար աւ՚ի թողուլ զամ։ Տեառնն եւ զոր տուն դատապարտելոցն թէ ո՞պ զանձինս իւրեանց խաբեն, որք ասեն թէ մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք։ Այլ կամ ո՞պ է յամծ բնակել եամծ ՚ինմա։ յաշխարհի այնպէս պարտի գնալ ոպ եւ քս գնաց։ Սմին իրի եւ յորդորակաւն զամ նեզ եւ անձուկ շաւիղս քն ճանապարհին որ մինչ յաշխարհի էր խոնարհութ գնաց՝ եզրագմապատիկ նախատանացն եւ չարչարանացն՝ աղաչի եղեալ յորդորէ զմեզ անմոլորապէս զկնի նր ընթանալ մ նմանութն պողոսի։

Սերելեա, ... 650

(Ճառ ԼԶ)

Լսեալով ոչ նոր պատուէրան գրեմ ձեզ, տես թէ ո՞րպ ՚ի հին պատուէրանացն վկայութ զշահ եղբայրսիրութեն ցուցանէ որով ՚ի լոյսն յս բնակիմք։ Այլ թէ ո՞պ ծերոց եւ երիտասարդաց խրատ գրեալ յորդորէ ՚ի բարիս. յայտնելով եզաննշոյլ խաւարն ատելութ։ Այլ թէ ո՞րպ որ սիրէ զաշխարհս թշնամի առնէ զանձն՝ այ։

Զի աշխարհս անցանէ եւ ցանկութն սորա. իսկ որ արասցէ զկամս այ՝ մնայ յաւիտեան։ Այս որոյ եւ յորդորակաւն խրատէ զմեզ առնել զկամս այ եւ նմա միայնոյ ցանկալ։ Ապա տես դու թէ ո՞պ սքն ոչ երկնչեին ՚ի մահուանէ. այլ եւ փափագանօք ցանկային. զի գիտեին թէ յեւանելն ՚ի մարմնոյս՝ ընդ քս լինելոց են։ Այլ մեք վս այն երկնչիմք ռւէ՝ զի գիտեմ թէ ՚ի մահուանէ ՚ի մահ եմք եր թալոց։

Որդեւոյն Ներսիսի ժամանակն է։ 661

(Ճառ ԼԷ)

Սարսիլ արժան է յանբարի բնր մանց յետին ժամանակին թէ ո՞րպէսի ահարկուբ պատմէ զդառնութ նեռինն։ Այլ դու տես սքբ ըելի՝ թէ զո՞րս կոչէ նեռինս։ Այլ թէ զի՞րդ անօգուտ է ՚ի խոստովանելն ըզհայր որ ուրանայ զորդի. զի նա իսկ է նեռնն։ Յորում ցուցանէ թէ ո՞պ որք օծութ ահա զանեն ՚ի հայր եւ որդի բնակեն, անպատկառ համարձակութն ունին ՚ի գալստեան նր զի արդարեւ որդիք այ եղեն։ Սմին իրի եւ յորդորակաւն ՚ի յինազանդութն բարերար հօրն մերոյ այ յորդորէ զմեզ։ Այլ յօրինակ ընդ եալ առաքելոյ նախի՝ զմիտս մեր իմեր պարզել խրատէ, զի մի ՚ի մրրկածին ալեաց ծովուս կենցաղոյս ընկըղ միցիմք։

Սերելեն՝ ...ամ ենք: 681 (Հաա ԼԳ)

Անճառելի աճեմտեօք ցուցանէ զանհամեմատ մտեխ շնորհօք որդւոցն այ. թէ ո՞րպ նման միածնին լինելով դէմ յանդիման տեսանեն զնա յաղթաղոր գալստեան նորա: Ցուցում յայտնէ երգերրպարանս որդւոցն սատանայի հանապազ անզղջութը մեղանչելով: Իսկ ընկերպարանս որդւոցն այ անմեղութեն նշանակէ աւրութապես աշխարհութեն: Սմին երեկորդորակաճն խրատէ ամենաբանորութե ջանալ՝ անմեղութե պահել զպատուէհ որդեութեն այ: Որ թէ յանցանեմք, ողորմելի բանիւք ողբայ ասելով, որ երեկ որդիք այ եւ սնեմեական, այսօր որդիք դիւաց եւ սանդարամետական. եզայլն որ ՚ի կարգին յիշէ: Իսկ զանասակին աղխողորմ բանսն ուսուցանէ մեզ առհայրն երեգութ բարբառելով նմին նման թողութէ արժանաւորիլ:

Ըստ... որ ... ...՝ ... ... : 696 (Հաա ԼԷ)

Աստուածն սիրոյ եղեալ սիրեցելն յիսկական բարւոյն, ազգի ազգի ցուցանէ զաննման բարիսն սիրոյն: Ընդ նմին եւ զառանելն չարութե ատելութեն յօրինակ կայենի եղբայրասպանին: Ցուցում ցուցանէ թէ զի՞նչ է չտեսանելն սրտին. եւ ո՞րպս զոր ինչ եհայցեմք առնումք ՚ի նմանէ: Իսկ թէ զի՞ մարդ բազում մոլորեցուցիչք եկեալ են եւ չէ պարտ ամ հոգւոյ հաւատալ: Իսկ կամ ո՞րպ ճանաչեմք զհոգին խաբէութե եղհոգին ճշմարտութե: Ա՞ որոյ եյորդորակաճն ցուցանէ թէ ո՞րպ չարագոյն է մնաց խաբէութեն որ՚ի մեզս գոլով կործէ զինքն արդ-րե ...ով եւ օրէնսուսոյց քան զայն որ գործով զանձն ՚ի մեղս ընտըր տանէ եւ աշխարհէ:

Սերելեն ... ... 717 (Հաա ԼԶ)

Գեղեցկայարմար կարգօք եւ բարձրագոյն ճառիւք յորդորէ զմեզ ՚ի կատարումն սիրոյն: Իսկ ցուցանէ թէ ո՞րպ ած հայր անճառելի սիրով այնպէս սիրեց զմեզ, զի ՚ի միածին որդին իւր ոչ խնայեաց. այլ վա մեր եւ զնա ՚ի չարչարանս եւ ՚ի մահ: Իսկ թէ՝ եթէ ած այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա եւ մեք նովին չափով սիրոյ պարտիմք սիրել զեղբարս մեր: Զի որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր տեսանէ. զած զոր ոչ տեսանէ զի՞ մարդ կարէ սիրել: Սմին երեկորդորակաճն յիշէ յանուանէ զճշմարիտ սիրելիսն այ զաբրահամ եզայլսն ՚ի կարգին՝ թէ ո՞րպս սիրով այ զսէր եղբարցն կատարեցին: Որոց նմանիլ յորդորէ զմեզ եւ ՚ի բազմախառն աշխարհական սիրոյս խբաց փախչիլ:

Ընծայուն որ հրատարակեցաւ ի Յունաց 731 (Կար. ԼԷ).

Իմաստութիւն ցուցանէ անհերքելայ հաստատով որ 'ի քրիստոնէից մեր լինել. եզրերպարինս սիրողաց որ դեռ մեր' մերոյ ընկերին նշանակէ և 'ի պատուհերանացն պաշպանուէ: Եւ թէ մեծ էր առէ եթէ պատահիրանք նոր չեն ինչ ծանուցք: Յորում հրաշալի սխուսթիւն բացայայտէ զասկըն' սա է որ եկն ջրով եւ հոգւով եարինամբ: Եւ ըմբերաննեալ յամօթ առնէ զհերձածողն որք զմի քննյեր կուս քննութիւն քամահանեն: Եւ որք ըզջուրն 'ի մեր խորհուրդն խառնեալ' կորուսանեն յինքեանց ըզջուրն մըկրտութեն: Եւ եթէ ո՞չ որք հաստատան յորդւն' մեր ընդունեն զկեանս. եւ որք ո՛չ հաստատան որդւոյ, և ո՛չ զկեանս ընդունեն: Ամ որոյ եւ յորդորակաւն ցուցանէ թէ ո՞չ անօգուտ է 'ի եկեղեցա րանս կրօնաւորութե քանիւ միայն հաստատալ և գործս ըստ հաւատոցն ո՛չ ունիլ. զորս դիւրաց նմանեցուցեալ մեղօք մեռեալս կոչէ: Եւ յորդորէ զանազան առաքինութե ամ մատչել առաջի շնորհաց աթոռոյն մեր, որ աղաչէ ըզմեզ զառնալ 'ի մեղաց եւ զերկ թողութեան շնորհէ:

Զայս գրեաց — յետ 'ի գիտէ... ...

746 (Կար. ԼԸ)

Սկիզբն եպստմաս անձաւ կե

նոցն' զուգղափառ հաւատոյն քն ցուցանէ. որով առաւել համար ձակութի ունիմք առ ած: Եւ եթէ ո՞չ չպարտիմք արտմիլ յոր ժամ չառնուցումք յմց զխնդրուած մեր: Եւ կամ զիարդ զոր ինչ ըստ կամացն մց հայցեմք' առնումք 'ի նմանէ հաստատեաւ:

Այլ առ դու սիրելի թէ ո՞րպի սի մեղաւորաց մն պարտ է աղօթիւք աղաչել զած հաշտիլ ընդ նմա: Եւ կամ ո՞ր մեղք իցեն մահու չափ որոյ մն չէ պարտ աղօթս առնել և պատարագս մատուցանել: Յորում նշանակէ զանձնարին չարութե մարդկան յոր յայնժամ կայեն ամ աշխարհ կը ռապաշտութե. եւ խրատէ պահել զանձինս 'ի կռապաշտութէ: Սմին իրի եւ յորդորակաւն յառաջին թղթիս յօհաննու կատարման, շնորհալից վարդապետն մեր սար գիս' ազգի ազգի կերպարանս կը ռապաշտութե ցուցանէ ըստ առաքելոյ ասելոյն' ագահութեն որ է կռապաշտութե: Այլ կուռք արբե ցութե եպոռնկութե եգայլոն որ 'ի կարգին յիշէ: Եւ խոնարհութե աղաչէ հակառակօղքն փշրել զամ' եաւ. քննասէր վարուք ան ձառ. պարգևացն մց հասանիլ:

Որով լիցի մեզ ամենն մանաւո րել շնորհօք ողորմութե ան մերոյ յն քի: Որում ընդ հօր եւ սբ հո գւոյն փառք Պատիւ եւ գոհութի յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

(Ութերորդ Աւուրն Յոհաննու։)

Ցերեկուէ — Ընթերցուած Կեսարեա։
760 (Ճառ. ԼԹ)

Գովութեան անձանցն արանց եառաքինեաց՝ զնոյն համայն լինելն ցուցանէ եւ ՚ի մարդկան աչս զերեւելին լինել։ Ա՛ս որոյ տես թէ ո՛րպէս խոնարհութեամբ անձայինն յովհաննէս երեւեալ անօսամբ զընտրեալն կիւրիա՛ իւր համասար կոչէ։ Ընդ ճշմարիտ սիրոյն որով սիրէր զնա եզորդեան նոր որ գնայլին ճշմարտութեամբ ՚ի խրատէ ՚ի սէր որբութեան եւ ՚ի պայծառութեան պատուիրանացն քան կալ մնալ։ Ընդ թէ զո՛րս կոչէ մոլորեցուցիչս եննեաինս. եւ ո՛րքս կցորդք են չարեաց գործոց նց որք ողջունիւ ՚ի տունս իւրեանց ընդունելն զնս որք զվարդապետութիւն քն ոչ ունիցին։ Յորոց մեծապէս զգուշացուցեալ զսիրելիսն իւր, եւ անձային ողջունիւն յորդորէ յուրխու թեն անձառ բարեացն։ Ա՛ս որոյ եկորդորականն զառաջնոյն բարեգործութեանս յիշէ առեալով, նոքա զանձինս մատնեցին վս սիրոյն քն՝ եզայլս որ ՚ի կարգին. ընդ մի մեանս համեմատելով զնց քաջութեան եզմեր վաստաթարութեանս։ Ընդ զայնու ժամանակի աշխարհականն լաւ առէ լինել քան զայժմու վարդապետս եզկրօնաւորս. որ քան զպատուիրանսն այ առաւել սիրեմք զինչս եզկարասս գի

(Կարապետ Վարդապետէ)

նոյ եզորթս այդր ՚ի յայսմ դառնութեան ժամանակի՝ յորում առաւել պարտ էր մեզ զգուշանալ. զի բռնաւորն սատանայ արձակեալ է ՚ի հազար ամաց կապանացն։ Յորում սկսնչելին Սարգիս վարդապետն մեր՝ ճծզ ամ առէ լինել ՚ի յարձակմանէ բանսարկուին մինչեւ ՚ի մերկնութն երկրորդ թըղթոյս յովհաննու։ Ընդ ՚ի կատարման սորա՝ խրատէ զմեզ արիաբր գխմամբրտ լինել չարին. վասնզի սիրով պատուիրանացն այ եւ եր կիւղիւ սպառնալեաց գեհենոյն։ Յորմէ ազատեսցէ զմեզ շնորհօք ողորմութեան իւրոյ քս ած մեր. որ է օրհնեալ ընդ հօր եւ ընդ սբյ հոգւոյն. այժմ եւ՛։

(Ութերորդ Աւուրն Յոհաննու։)

Ցերեկուէ — Գոյէոս սերեւլե։ 778
(Ճառ. Ի)

Բարութեան իւրոյ աշխարհի սրբազան առաքեալքն՝ յանձեանցն այ ուսան զաշակերտան՝ իւրեանց հանապազ եպատուհանկից գրել։ Ա՛ս որոյ եզու տես սիրելի թէ ո՛րպէս սիրելի աշակերտն յն յովհաննէս սիրով յարգէր զսուրբ զաշակերտն իւր զգայիոս. եւ կայ՛ ընդմանէ վս եղբայրսիրութեան. եւ առողթս առնէ վս յաջողութեան եւ առողջութեան։ Ընդ կամ ո՛րպէս ցուցանէ նմա զնե զութեան զոր կրէր ՚ի գեխոտրեփե ժանտէ. զի աշխատ առնէր զնա չարախօսութեամբ։ Ընդ զի զեղբարսն ոչ

ընդունելի․ եւ որք ընդունելինն ար
ժանիք։ Ցորում վկայէ եզայեա
առն բարեգործութե։ Եւ առ գայ
լոս զգալութեան իւր խոստանայ․
եզմնծայինն ողջոյն նմա եւտմ․ քը
րիստոնէից պարգեւէ։ Եւ 'ի կա
տարման երրորդ թղթիս յօհան
նու՝ յորդորականն ցուցանէ ան
ձնարին չարեաց պատճառ լինել
բնութես զյղփութն կերակրոց եզար
բեցութե գինւոյ․ յորմէ եզջրոհե
ղեղն առէ լինել․ եզհրացեան անձ
րեն։ Եւ պէսպէս օրինակօք յան
դիմանել ըմպերանէ որք զգինին
չար առեն լինել․ եզանմն խրատէ
չափաւորութե ըմպել։ Եւ զկրօ
նաւորսն ուսուցանէ 'ի չափաւո
րեն իւրաց կալ, եւ շնորհօք արբե
ցութեն այ զօր դասք ոգցն ար
բին՝ երկնից արքայութեն արժա
նաւոր լինել։ Որում եզմեզ մա
նաւորեսցէ շնորհօք ողորմութե իւ
րոյ քս այ մեր․ ամէն։

(Յաղագս Թղթոյն Յուդայի։)

Ցուցակ՝ այն ծառայ Նեղ Բոլոր ջո
Նահանջ 794 (Ճառ ԽԱ)

Ուսուցանէ զանուանելի շնորհս
պարգեւաց սբ հոգւոյն եւ ա
ռաքելութե հեղեալ 'ի դասս առա
քելոցն քան 'ի մարգարէիցն։ Եւ
թէ որպիսի իմաստութե սբ առա
քեալն յուդա գրեաց զթուղթս
զայս առ 'ի հեթանոսաց հաւատա
ցեալսն։ Եւ խրատէ ճգնել իմն
հաւատոցն յն քն։ Եւ անիներիկ

ցուցանէ զգաստութեան սպրդողաց
ուրացելոցն, յօրինակ ապստամ
բելոցն հրեշտակաց․ եւ չարագոր
ծացն սոդոմայեցւոց եւ գոմորաց
ւոց։ Վասն որոյ եւ յորդորականն
սաստկապէս յանդիմանութե զան
ձնարին չարութե սոդոմական զազ
րագործ մարդկանն կշտամբէ։
Մանաւանդ որք քահանայական
զգեստուք փերեւեթեալ՝ գայլքն
գառինք կերպարանին։ զորս եւ
րեւ զգազանս կատաղիս առէ իւրաց
հալածել։ Եւ զզգուշացելոցն ուսու
ցանէ թէ որպիսի պարտ էցէ ա
պաշխարել։

Ըստ Նմին օրինակի Հոստոս Էֆրեմ ԺԲ
Նոյ Քահանայից։ 812.

(Ճառ ԽԲ)

Ցուցանէ զչարութիւն ժանտա
գործ մարդկին, եզկատաղու
թե անձնարին հայհոյութե հերձ
ուածողացն ազգի ազգի կերպա
րանօք խառնակեալ։ Եւ թէ որպ
միջամտել հրեշտակապետն վասն
մովսեսեան մարմնոյն՝ ընդ բան
սարկաւին սատանայի վիճեալ տայր
պատասխանի ասելով, սաստես
ցէ 'ի քեզ տր։ Յայտնէ եզմարգա
րէութին ենովքայ արդարոյ որ
ասացեալ է, եկն տր բիւրօք հրեշ
տակօք սրբովք առնել դատաստան։
Եւ թէ որպ յաջորդ դալստեանն
քն՝ կեսքն 'ի հրեշտակաց զփողսն
հարկաներն եւ կեսք զմեռեալսն ժո
ղովեն եզորս 'ի կարգին։ Յուցա
նէ եզմխտասակարութե շոգմոգն ել

նելոյ եզրորանջման եզբամբասա նաց։ Ամէն երբ եւ յորդորակաճն երատէ ոչ դատել եւ ոչ բամբա_ սել զվարդապետս։ Այլ զանազան օրինակօք ցուցանէ բազում պատ ճառ եւ մեծարանաց արժանի զվար դապետսն առնել եւ ոչ եթէ բամ բասել։

Բոյց գոււտ սերբելեւ յեղեցեւ զ կոն խոսոց բոնս ասուեելոցն։ 830

(Ձ՛առ խզ)

Աերով հայեցեալ 'ի ճառս այս, իմանաս զանպիտանութի վաս թարգոյն վարուց արհամարհող մարդկան որ լինելոց է 'ի յետին ժամանակս։ Այլ թէ ո՞պ զօմանս 'ի մեղաճորաց կշտամբել խրատէ եզօմանս երկիւղիւճ դատել․ եւվս յորդորման սիրոյ եւ աղօթից։ Ցորում առաքելաշնորհ աղօ_ թիւք հաստատել հրաճիրէ զան ձինս աշակերտելոցն։ Այլ հրաշա լի ածաբանու 'ի խփառաբանութ

Յօնէ, որ է մր բօն Որ Բոյն Կոբաւ ճենեոյց՝ ո՞ւր որդեօս կոն եդեոլ և մենեուլ 'եգրսեւ յոյոմենէ։

Կամ որ է նոյլ գլխաւոր բօնս՝ խնդ րոյ որժանեսէ։

Ընթաբահամ հայր մեր ո՞չ ապ	123
Ըբրահամու համբերու	37
Ըդահայց յանդիմանութ	33
Ըդահութ մասցածին բա	556
Ըդահու թն ախտք՝ աէս	113
Ըզատեալ զհոգիսն 'ի դժո	412
Ըզատ լինել աստ յամ ախտ	33

անոճանն քնի զբանն աճարտէ։ Սի որոյ եւ յորդորակաճն յորդո րէ զմեզ 'ի խփառաբանութի փա ռացն ածյ․ մի բնիւք միայն, այլ եւ արդեամբք եւ ճշմարտութ․ եկա րեկից լինելով միմեանց եւրգա կից․ եզանազան նեղութք մարմ նոյ եչարչարանօք։ Այլ 'ի կատար ման հրաշալի ածային նբ գրոցս մեկնութ՝ հոգիընկալ վարդպտն մեր նբն Սարգիս, հաշտարար ա ղօթիւք խնդրէ յածյ՝ ամ մանկանց եկեղեցւոյ 'ի փրկութ հոգւոյ շնոր հել զօս, եանճառ բարութե իւ րոյ զամն արժանի առնել։ Որում եւ զմեզ արժանաճորեսցէ շնորհօք ողորմութ իւրոյ քս ած մեր․ ընդ որում հօր եւմբ հոգ ւոյն վայելէ փառք պատիւճ եզօ րութ յաւաղ քան զամ յաճիտենս եայժմ եմիշտ եյանսպառ յաճի տեանս յաճիտենից ամէն։

Ըզատութ օրինօքն եք դա	109
Ըզդ ընտիր՝ ժղ վերդ սեպ	316
Ըզնոճադութ աստ լինել	382
Ըծ է հոգացօղ զհոգս մեր	484
Ըծ մեծ է քան զսիրտս մեր	708
Ըկանջ ներքին եարտաքին	65
Ըհա եստակաճ խնչ հուր	140
Ըհաճասիկ դատաճորն առ	196
Ըհաճասիկ գնեմ 'ի հիմունս	311
Ըհաճասիկ են որ ասեն	181
Ըհաճասիկ երանեմք համ	203
Ըհաճասիկ եանաճք ո՞րպիսի	139

Ահաւասիկ վարձք մշակաց 189
Աղբիւր անդստին 'ի միջոյ 145
Աղաղակին տեղւոյ ջուր 146
Աղքատքն մեր հաւատոց 783
Աղօթից պիտանութեն 380
Աղօթք մեր ուղիղ հաւատոյ 619
Ածեցէք շնորհօք եղիտութ 612
Ածուծ հոգւոյն 'ի խրկութ 300
Ամբարիշտք • որք զմեր մերոյ 800
Ամ՝ անիրաւութ մեղք են 751
Ամ՝ բնութիւնք գազանաց ևթռչ 192
Ամ՝ հոգի որ խոստովանի 713
Ամ՝ մարմին խոտ է, և 290
Ամ՝ որ առնէ զարդարութ 675
Ամ՝ որ զմեղս գործէ, նաև 684
Ամ՝ որ 'ի նմա հաստատեալ է, 685
Ամ՝ որ հաւատայ եթէ յս է 731
Ամ՝ որ մեղանչէ, ոչ ետես 686
Ամ՝ որ յայ է ծնեալ, ոչ մ 689
Ամ՝ որ ոչ առնէ զարդարութ 696
Ամ՝ որ ունի զայս յոյս յան 683
Ամ՝ որ սիրէ՝ յայ է ծնեալ 718
Ամ՝ ուրախութե արժանի 20
Ամենեցուն վախճան մերձ 442
Ամպք անջրդիք՝ հողմակո 819
Այգի անկեցաւ մարդն՝ այ 62
Այլ ած ամ շնորհաց որ կո 495
Այլ եթէ բարիս գործեալ 348
Այլ եկեսցէ օր տն իբրև 601
Այլ իբրև հաղորդեալք քն 458
Այլ սոքա իբր զանխօս ան 574
Այս են աշխարհիքն զոր աւ 671
Այս է համարձակութն զոր 747
Այս է պատուիրան նորա 710
Այսուհետեւ գիտացաք զնկրն 704
Այսուհետեւ գիտեմք եթէ մեք 721
Այսուհետեւ գիտեմք եթէ սի 732
Այսուհետեւ ճանաչեմք զհոգ 715
Այսուհետեւ յայտնի են 'ի միմե 691
Այսպիսիքն են աղբիւրք 580
Այր երկմիտ՝ առանց հաս 29
Ացելուէ օր թէ զո՞րն ասէ 323
Անապական ծնունդ՝ տէս 289
Անառակ որդին յիշի 26
Անարատ պահել զանձն 88
Անարատ վարք տես ո՞մ 608
Անարատ քահանայութն 307
Անարգէք ասէ զաղքատն 104
Անեզրական խնամքն այ 359
Անիծանել զմարդ զպատ 144
Անէծ ծննդեան ասէ զմար 141
Անհաւատութն ո՞րպիսի ճան 130
Անճառ խնդութն արքայ 255
Անճառ միութն քնի 628
Անմեղութն քնի տես 279
Անշարժ մնալ 'ի հաւատս 82
Անոխակալութե օրինակն 354
Անողորմ դատաստան լինելոց է 109
Անուանք իվերայ քնի 315
Անչափ գութն այ առ մեզ 62
Անսաստ ալիք ծովու որք 819
Անփոփոխ են տուրքն այ 58
Անփոփոխ է կութն այ 58
Անքաւելի մեղքն տես 750
Աշխարհ ամ 'ի չարի կայ 753
Աշխարհս անցանէ ևցան 658
Աչառութն 'ի հաւատս 98
Աչս ունին հանգոյնս պոռ 577
Աչք ևականջք ասել զայ 191
Աչք տն իվր արդարոց 390
Ապա եթէ աչառուցէք 106
Ապա թէ խոստովան լինից 641
Ապա թէ նախանձ եղառն 148
Ապա թէ ոք 'ի ձէնջ լիցէ նմա 25

Ապա երկիւղին զՏէր պան 275
Ապաշխարել ո՞վ է 171.693.810
Ապաշխարութե օրինակք 526
Ապաշ'' եխոստ'' դուռն 530
Առակ մի եղջերուհին 730
Առաջի Նորա արտասուք 707
Առաջին Թուղթն յօհաննու 620
Առաջին Թուղթն պետրոսի 226
ԱռաջՆորդաց կերպարանն 478
Առաքեալ ասէ յանի քանի 229
Առաքելոց գովասանութին 633
Առնել օրէնք զհինն ասէ 81
Առ' խմենք եղին, այլ ոչ կեն 665
Առ կրօնաւորսն բան 91
Առնել եւուսուցանել 147
Առ որ մատուցէք' խմելի կեն 303
Աստեղք մոլարք. որոց վէհ 820
Արածեցէք որ'ի ձեզ հօտդ է 476
Արարածքն ո՞յ՝ բարի են 792
Արբեցութե չարութն 436.791
Արդար՝ տես զ՞որս ասէ 391
Արդարութն կենակիցք 361
Արդարքն շունչ են ... 63
Արեամբ անարատ գառին 278
Արթուն լերուք եհսկեցէք 490
Արծաթ Ձեր եռեալ ժանկա 187
Արք իմաստութե քննակեա 378
Արքունական օրէնք ասէ 105
Ահազանին շնորհքն 417
Բազմաշահաբութն մեր 95
Բազում ինչ յանցանեմք 136
Բազում ձերկեցուցէք 765
Բազում սուտ մարգարէք 712
Բաղդատ մոգն տես 817
Բամբասանացն չարութե 385
Բամբասանաւ եոչ փոխարքն 353
Բամբասել՝ եարանջաչ 825
Բամբասել զընթերցասէրն 94
Բամբասել զընկերն տէս 176
Բայց զայս նախ գիտասջիք 589
Բայց խնդրեսցէ հաճատովք 27
Բայց նախ այսմ գիտակ լի 549
Բան եգործ'իմաստին են 83
Բան ընդարբոյս՝ իմաստ'' ե'' 78
Բանիւ եղև ամ ինչ 83
Բանիւ մեղանչել անթիւ 138
Բանիւն Ճշմարտութեան 59
Բանից զանազանութիք 59
Բան Տն մնայ յաւիտեան 291
Բարեգործացն պա'' զանզ'' 334
Բարեգործելն երեք կեր 129
Բարեկամ այ կոչեցաւ աբ 125
Բարերարութիքն քն առնեզ 343
Բարկացողի կերպարանքն 68.73
Բարկացողի պատճառելն 69
Բարկութն գազանի եկերպ 73
Բարկութն գոլնելն եպարաս 67
Բարկութն մարդոյ՝ զարդա 68
Բարկութե շիջուցանողք 75
Բարկութե վերայ յորդորակ 69
Բարձրանալն բնութես 60.357
Բարւոք անոհանն որ կոչի 105
Բերկրեսցի ոք՝ սաղմոս ասա 207
Բել օրինակ մեծատանց 101
Բնութես մեր փոփոխական է 58
Բնութես բարձրանալն 60
Բնութես վատթարութն 61
Բոլանդակ սպասեցէք 270
Բորբոքեալ տուչարք'իգեհն 141
Գազան չար է կին չար 378
Գրանձք են ընթերցհածք 76
Գարշել ասէ 'իմեղաց 691
Գինեհարութեն տես 437
Գինեն թէ զի՞նչ գործէ 568

Գիշերն, ցանկուն մարմնոյ 434
Գիտասջիք եղբարք իմ սի 64
Գիտասջիք, զի հանդէս հա 22
Գիտասջիք զի մեծ դատաս 126
Գիտասջիք. զի ոչ ապակա 276
Գիտեմ թէ վաղվաղակի է 534
Գիտեմք եթէ յայ եմք, և 752
Գիտեմք զի նա յայն սակս 694
Գիտէ տր զամենապաշտս իւր 579
Գիտութին լոյս է եւ գիտութ 64
Գիրք ընդունելիք թէ ո՞րք 509
Գործակից լինել մեզն այ 783
Գործ ընդ բանի կապեալ է 83
Գողութիւնք առաքինեացն 93
Գուշակեր՝ ինա հոգին քն 257
Գրեմ ձեզ հայրք, զի ծան 654
Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թո 654
Գրեմ ձեզ մանկունք, զի ծա 655
Գրեցի առէ եւ՞չ գոյ այն 785
Գրոց գիտուէ փոյթ ու 136.614
Դատաւանին ահաւորու 602
Դատաւորք եր եղան 333
Դատել զկենդանիս եւ զմեռ 439
Դատողք անս ո՞ւր եղանեն 180
Դարձայք առ հովիւն 361
Դարձեալ նոր պատահիրան 651
Դաշխիթ այն, որ մինչ կեն 213
Դեմոկրիտոս այր բարի 787
Դէք հաւատան եւ սարսեն 122
Դժուարեմիկս ոչ ընդունի 785
Դնեմ 'իշխեմ'' սի' վեմ քն'' 311
Դու ինքնդ սուր դդորմու 115
Դու հաւատաս եթէ մի է 122
Դու հաւատս ունիս եւ ես 121
Դու ո՞վ ես որ դատես զըն 175
Դուք զոր լուայքն' իսկզբա 670
Դուք ներել զկամն կենդա 306
Դուք յայ էք որդեակք և 714
Եթէ ասիցեմք եթէ հաղ 638
Եթէ ասիցեմք եթէ մե 640
Եթէ ասիցեմք եթէ ոչ ինչ 643
Եթէ արդարն հազիւ կեց 466
Եթէ դատ'' ներև'ինմանէ 333
Եթէ եղբայր կամ քոյր մերկ 120
Եթէ զմարդկան ինչ վկայ 741
Եթէ թգ հրէ' ներև առ'' ու 331
Եթէ իցէ ոք աստուածա'իմա 371
Եթէ հայր կոչէք զայն որ 274
Եթէ մեղս ինչ իցէ գործել 209
Եթէ ոք ասէ' սիրեմ զած' և 725
Եթէ ոք գայցէ առ ձեզ 768
Եթէ ոք զամ'օրէնսն կատա 107
Եթէ ոք խօսեսցի եբր զայ 449
Եթէ ոք կամիցի կրօնաւոր 84
Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ, ոչ 656
Եթէ սիրեսցուք զմիմեանս 720
Եթէ ըստգտանիցեն զմեզ 708
Եկեալ 'իդեղ նը ճշմարիտ 584
Եկեղեցւոյ շնորհքն տես 416
Եղբայրասէրք աղնուհա 382
Եղբայրսիրութն առանց կեղ 285
Եղբայրսիրութն պատուհիրի 337
Եղբարք եին հաւատցեալքն 97
Եղբարք իմ, եթէ ոք 'իձենջ 126
Եղբարք իմ մի' աչառութ 96
Եղիցուք մեք զի ես մե եմ 273
Եղև քն վն մեր անկծք 3
Եղիցի ամ'մարդ արագ առ 64
Են մեղք որ մահու չափ են 749
Ենովքայ մարգարեանալն 820
Երանեալ է այր որ համբե 36
Երանելի լինել աեւս որպես 84
Երեք են որ վկայեն յերկինս 739
Երիցունք կոչեսցին եպիսկո 474

Երկայնամիտ լերուք եղբ. 193
Երկայնամտեցէք եղուք 194
Երկիւղ ընդ տանջանօք է 724
Երկիւղիւ զձեր պանդխտու 275
Երկիւղ ոչ գոյ 'ի սէր, այլ 724
Երկմտութիւն 'ի խնդրելն 27
Երկոտասան ազգացդ որ 17
Երկրաւոր շնչաւոր եւ դև 148
Երկրորդ թուղթն պետրոս 508
Երրորդութեան խորհուրդն 281
Երրորդութեան անձնաւորութի 234
Եւ ածպաշտութեան զեղբայր 521
Եւ աղօթքն հաւատոյ փր 209
Եւ այժմ երկինք եւ երկիր 594
Եւ այժմ որդեակք կացէք 673
Եւ այս են առաքինիքն զոր 637
Եւ այս եւ մի' լիցի 'ի ձէնջ 595
Եւ այսուհետեւ լիցուք ծանու 707
Եւ ասիցեն ո՞ւր են աւե 590
Եւ արդ պարծիք յամբար 184
Եւ բազումք անկեալք եր 555
Եւ գիտութեան զժուժկալու 520
Եւ դուք այսուհետեւ սիրե 611
Եւ դուք իբրեւ զվէմս կեն 306
Եւ դուք օծութիւն զոր ընկա 672
Եւ դուք օծութի ունիք աո 666
Եւ զայն մոռացեալ է նց որք 591
Եւ զայս բարբառ մեք լուք 543
Եւ 'ի լուծանել այսմ այսր 603
Եւ կեանքն յայտնեցաւ․ և 631
Եւ մեք տեսաք եւ վկայեմք 722
Եւ որ մեծատունն է՝ 'ի խոն 30
Եւ ունիմք հաստատագոյն 543
Եւ սմին այսմիկ զած փոյթ 519
Զած ուրուք երբեք չէք 720
Զամ հոգս ձեր ընկե 484
Զայն արարեք եզայն խօ 108
Զայս գրեմ ձեզ, զի ուրա 636
Զայս գրեցի ձեզ, զի գիտ 746
Զայս գրեցի ձեզ, զի մի' ոք 672
Զայս ձեզ սիրելիք երկ 588
Զայսոսիկ ձեր յանձին կալ 521
Զանկարգն եզլի թուանօք 143
Զանձինս ձեր սրբել շնա 284
Զանձնն պարսաւէ գովե 132
Զգայութիւնք ներքին եարտա 65
Զգուշանալ 'ի թիւրելոցն 612
Զգուշութի մեծ գոլ պիտոյ 567
Զեղբայրսիրութի սիրեցէք 337
Զերիցունս այսուհետեւ 474
Զի այս՝ շնորհք ած են եթէ 347
Զի այս է պատուիրանն նր 697
Զի այսպէս առատապէս շնոր 524
Զի այսպէս են տէ կամքն ած 334
Զի այր երկմիտ առանց հաս 29
Զի եթէ գիտիցեք եթէ ար 675
Զի եթէ 'ի հրեշտակս յան 557
Զի եթէ փախուցեալք'ի 582
Զի եւ քս միանգամ վն մեղ 408
Զի եւ քս վն ձեր մեռաւ 251
Զի թէ որ լսող միայն իցէ 79
Զի ժամանակ է սկիզբն լի 463
Զի 'ի նոյն իսկ եւ մեռելոց 437
Զի իցեմք պտուղ ստացեա 62
Զի լիցուք զերծեալք'ի 358
Զի մի' ըստ մարդկան ցան 433
Զի մի' խափան լինիցին աղ 379
Զի յայն իսկ կոչեցայք զի 386
Զի յերեւիլ հօտապետին՝ ըն 480
Զի նովաւ աճիցէք 'ի փրկ 300
Զինչ սերմանեմք զնոյն հն 329
Զի՞նչ օգուտ է եղբարք իմ, 116
Զի ոչ տպականացու արծա 276
Զի որ ասացն մի' սպանաներ 107

Զի ուր հեռ ենախանձ է 149
Զլեզու մարդոյ ոչ ոք կա 142
Զհետ ընկերացն մարմնոց 807
Զներքինն պարտիմք նայիլ 101
Զոր ինչ հայցեմք՝ առնումք 709
Զոր ինչ հայցեսցուք ըստ 747
Զոր ոչն տեսանեք ակնկալեք 253
Զոր տեսաքն եղոլաք՝ պատ 632
Զոր ցանկային տեսանել 262
Զչարն ասէ եզանկարգն 142
Զվարս ձեր 'իմէջ հեթանո 321
Զտն երկայնմտութն փրկ 609
Զրկեցէք եսպանէք զարդ 192
Ընկալեալք զկտրուածս հա 255
Ընթերցման փոյթ ու. 93. 614
Ընտրեալոցդ նշդեհից որք 232
Ընտրութն այ նախ քան զ 232
Ըստ բազում ողորմութե 245
Ըստ կանոնս գիտութն այ 234
Ըստ մտքն որ կոչեացն զձեզ 272
Թզենլոյ ձէթ բերել կամ 145
Թէպէտ 'ի մարդկանէ ան 305
Թշնամին մեր ոչ գաղարի 91
Թշոճառութե բնութես 357
Թողեալ զուղղորդ ճանպն 578
Թուղթ յոհան'' առ գայի 777
Թուղթ յոհ'' առ կիւրիա 760
Թօթափել զմեղաց փոշին 76
Ժամանակ է սկիզբն լինե 464
Ժամանակն ջրհեղեղին տես 560
Ժամանակ պանդխտութե կեն 275
Ժողովել քարինս 'ի մէ գրոց 92
Իւրաց փախ'' 'իմարմ'' ցան 321
Իւրաց թօթափել այսու 297
Իբրև այ ծառայք զմմն 336
Իբրև զաղատս լինիլ. եմ 335
Իբրև զարդի ծնեալ ման 298
Իբրև զմրրիկ եք որ առ սա 183
Իբրև ժառանգակցաց կեր 379
Իբրև քնով զանգաջեալք 812
'Ի հոգւոյ անտի զոր ետ մեզ 711
'Ի հոգւոյն խրատէ ետ մեզ 722
'Ի ձեռն սխղոճխանոսի հա 497
Իջանելն հոգւով՝ երդմոխս 409
Իմաստութե կեալ ընդ կնոջ 378
Իմաստութն թէ որ է խնդ 25
Իմաստութն կրկին է ասէ 147
Ինմին մերանոյ ելանեն օրհ 145
Իսկ եթէ բարիս գործեալ 348
Իսկ եթէ ընդ լոյս գնայց 639
Իսկ եթէ նախատեսցիք ես 460
Իսկ մ՞վ է սուտ, եթէ ոչ որ 668
Իսկ որ առեալ զհողմայր իւր 653
Իսկ որ յառեալ և 'իկատ 81
Իսփիւռս պտնատացւոց եգա 233
Իւրաքանչիւրոք ոպ ըն 447
Լաւէ է բարեգործացն 405
Լաւ էր նց եթէ բնաւ 583
Լեզուին անթիւ չարութն 143
Լեզուին գազանութն 143
Լեզու հաստատեալ է յան 141
Լեզու հուր զարդ անիրա 141
Լեզու փոքրինչ անդամ է 140
Լինելին եսուտ մարգարեք 552
Լինիցիք առնօղք բանին 79
Լսելն՝ առնելով կատարի 79
Լսող մոռացութե ոչ լինիլ 83
Լուսցուցէ զլեզու իւր 'ի 388
Լուութե մեծ օգտութն 66
Լռութն անջան առաքինութ 65
Լռութն սանձ է լեզուին 139
Խաբէութն մտաց տես 716
Խաղաղութն քն ներհակն 19
Խաղաղութն ճշմարիտ 389

Խիստ բանքն ամբարշտաց 823
Խնդրեսցէ զխաղաղութիւն և 389
Խնդրեք եւ ոչ առնուք 161
Խոզից նմանեալքն՝ի խժարս 302
Խոնարհեցարուք առաջի 172
Խոնարհեցարուք ընդ հզօր 483
Խոնարհ ճշմարիտ թէ ո՞րն է 168
Խոնարհութէ վասն տես 473
Խոնարհութեանն գովք 30
Խոնարհութին մայր առա 383
Խոստովանութեան կերպն 212
Խոտորեսցի՝ի չարէ եար 389
Խրատ առ բարկացօղսն 71
Խրատք յոյժ օգտակարք 291
Խօսուն եանխարդախ կա 299
Ծագեցաւ արև հանդերձ 31
Ծածկեսցէ զբազմութի 217
Ծաղրն ձեր՝ի խոսէ դարձցի 171
Ծանր առ՝ի խօսիլ տէ և 66
Ծառայել այ տես ո՞րպէս 337
Ծառայից ստահակութին 345
Ծառայութին այ՝ մեծութին 15
Ծառայք հնազանդ լերուք 346
Ծառոյ օրինակի մարդս 63
Ծառք պտղակորոյսք կրկ 819
Ծնաւ զմեզ բանիւն ճշմա 59
Ծնաւ զմեզ վերստին՝ի յոյ 244
Ծնեալք վերստին, ո՛չ յա 287
Կաթն ածային բանիցն 299
Կամաւոր առաքինութին 84
Կամաւոր կրելն զկիրսն 282
Կամեցեալ ծնաւ զմեզ բա 58
Կամ թէ վայրապար համա 165
Կամի՞ս գիտել ո՛վ մարդ սնո 123
Կամք առաջին եւերկրորդ 59
Կամք երկու՝ի մարդն 406
Կայինի դիմադրութին տես 211
Կայենին որպիսութիւնն 698
Կանայքն համեստք յիշին 375
Կանանց զարդարանքն 372
Կանանց հնազանդիլ արանց 369
Կանխագիտութին այ հօր 234
Կատարեալ օրէնք թէ ո՞րն է 81
Կատարեցաւ գիրն որ ասէ 125
Կարգաւորաց նախանձն 151
Կարեկից լինիլ նեղելոցն 88
Կեղծաւորելն վս աղահու 136
Կեղծաւորութին յանդիմանի 286
Կենդանի նահատակութի 469
Կերթքն հոգեւոր կերկրոյն 301
Կնոջ անառակ զարդն 372
Կոչեսցեն զերիցունս եկե 208
Կուսպաշտութի պէսպէս 755
Կրօնաւորաց անկարգութին 95
Կրօնաւորութի թէ զի՞նչ է 84
Հաղորդութի մեղաց, ո՛չ, 436
Համամիտք եհամակարիք 381
Համարձակութի ունիմք յաւ 723
Համբառնալն մարմնով 419
Համբերութին գործ կատար 23
Համբերող լինիլ՝ի ղրկանս 194
Հայելին օրինակ դնի լսելոյն 80
Հայիլ յօրէնսն զի՞նչ է 82
Հայեցիք ընդ այն որ ունիցի 99
Հայհոյութէ դատաստանին 815
Հայրենատուր աւանդութի 277
Հայր է եդատաւոր արդար 274
Հանդարտութի եհեզութի 374
Հանդերձից վայելչութիքն 187
Հանդէս հաւատոյն ձերոց 251
Հաւատաց աբրահամ յած 125
Հաւատացեալքն եղբարք են 97
Հաւատ ընդ գործոյ յարդի 117
Հաւատն կրկին ցուցանի գոլ 103

Հաւատոյ խոստովանութիւն 618
Հաւատ ունիլ երկրորդ ոչ 119
Հաւատք առանց գործ' մեռ 128
Հաւատք թէ զի՞նչ է կամ 129
Հաւատքն եղեն գործակից 124
Հեզութեան ընդունիլ զբանն 78
Հեզութէ պատահականութիւն 78
Հեզութեան օրինակն տես 353
Հեզութիւն եհանդարտութիւն 374
Հեզութիւն քն 'ի չարչարանս և 'ի 73
Հեզութիւնք ծառայելոյն այ 72
Հեթանոսաց կոչելն յայս 796
Հերձուածողաց չարութիւն 553
Հերձուածք մոլորելոցն 617
Հիմնադրանայցէ ոք 'ի Քրիստոս 207
Հնազանդեցարուք այսու 168
Հնազանդութեան օրինակն քս 271
Հնազանդութիւն գովելի տես 300
Հնազանդութիւն որդւոյ հօր 235
Հոգին է որ վկայէ եթէ քս 478
Հոգին քն , տես զմեկնութիւն 257
Հովուէին քաջի տես զգործն 363
Հովիւքն հոգեւոր հօտին 240
Հրեշտակաց դասքն 420
Հրեշտակքն որ չպահեցին 804
Ձեր հաւանեցելոյդ է մեծ 321
Ձեռք մեր շօշափեցին զԲն 628
Ձիոց սանձս 'ի բերան դնեմք 139
Ղազարու մեծատունն 102
Ղամեքայ խոստովանութիւն 211
Ղովտայ առաքինութիւն 564
Ճանապարհորդի նմա նման 91
Ճգնիլ ամէն ի վեր հաւատոյ 798
Մահու չափ մեղքն' տես 749
Մանաւանդ որք զհետ մ 571
Մանկանց նմանիլ ամէն 298
Մանկունք. մի ոք զձեզ խաբ 687
Մատանի ոսկի եհանդերձ 99
Մատուցեալ էք 'ի վերայ կեն 304
Մարդարէացաւ վս նոյա 820
Մարդահաճոյն որ է աչա 97
Մարմնական ցանկութիւնք 321
Մեծաբանս սնոտեաց բար 580
Մեծամտիլ ի վեր շնորհաց 135
Մեծատանց բռնաբարութիւն 105
Մեծատանց յանդիմանութ 33.186
Մեծատունն Ղազարու 102
Մեծատունք հաւատով 103
Մեծ դատաւոն ընդունելոց 136
Մեծութիւն ձեր ոչ ինչ է 187
Մեծութիւն մարդոյն' տես թէ 367
Մեղքն մահու չափ տես 749
Մեղքն մեր տիրեցին մեզ 397
Մեռաւ ամէ մարմնով 409
Մերձեցարուք առ այծ և 169
Մեք գիտեմք զի փոխեցաք 705
Մեք հաւատացաք եծան 723
Մեք յայս եմք. որ զած ձան 715
Մեջ հոգեւորանս խմացէլ 269
Մի ականկալցի մարդն այն 28
Մի աչառութ ունիցիք զհա 98
Մի բազումվարդապետք լինիլ 135
Մի բամբասեք զմիմեանս 173
Մի զարմանայք ով եղբարք 705
Մի է օրէնսդիր եդատահոր 174
Մի թէ աղբիւր անդստին 145
Մի թէ կարիցեն հաւատք 119
Մի թէ մարթ իցէ թզեն 145
Մի իբրև տիրելով վիճա 478
Մի կերպարանեալք ձերով 272
Մի միայն իշխան տր մեր 802
Մի ոք 'ի ձէնջ չարչարեսցի 462
Մի ոք որ 'ի փորձութէ իցէ 37
Մի սիրեք զաշխարհ եմի որ 655

Մխա դնել գրոց մեզ սիրով 93
Մի տրտմեցուցանէք զմիմ 195
Միքայէլ հրեշտակապետն 813
Մկրտութ շնորհքն որպէս 417
Մշակ երկայնամտեալ սպաս 194
Մովսիսեան մարմին տես 813
Յակոբոս՝ ոյ եւն յն քն 15
Յակոբոս թէ քանիք էին 12
Յակոբոսն գովաբանի 13.21
Յոյ երկերուք զթագաւորս 339
Յայտն երեւեցաւ սէրն նր 719
Յայտնիկ գիտեմք եթէ ծան 645
Յայտնիկ կոփրեալ է սէր նր 723
Յանեղծ եւանարատ եան 247
Յառաջ քան զամ ինչ եղ 205
Յարոյց ասէ զնա՛ ի մեռելոց 282
Յարութն մեր հաստատուն 324
Յարութ փառքն արդարոց 326
Յաւելուած չարեացն առէս 77
Յերեւեցուէ առ գայիս 778
Յերեւեցուէ առ ընտրեալք 760
Յիշել զյառաջագոյն ասա 589
Յորդորակ խմբ բարկութեն 69
Յորդորակ խմբերայ սիրոյ 727
Յորդորել զմեղաւորն յապ 365
Յորդորումն՛ի քաջաջանութն 341
Յորում երբայխի ժամանա 257
Յորում չիք փոփոխումն և 57
Յուդա՝ յն քն ծառայ եղ 794
Յովհաննու թուղթ երկրորդ 758
Յովհաննու թուղթ երրորդ 777
Նաեւ ոչ՛ի նկզմանն աշխար 560
Նա է քաւութ մեղաց մե 644
Նախ առնել եւ ապա ուսու 147
Նախատանաց համբերել 147
Նախ զչարչարանացն քն մկ 258
Նախ նա սիրեաց զմեզ 725
Նախ քան զամ՛ սէր սիրտ 444
Նախ քան զուսանիլն մեկ 137
Նա յառնելն իւրում լեզի 83
Նաւի նմանի շունչ մեր 69
Նեղ եանձուկ ճանապրհն քն 647
Նման նմա լինելոց եմք տես 682
Նշդեհկցդ ասէ յարգելով 231
Նոյն ժամանակն պատմի 414
Նոյն մին՛ թագ՛՛ քահ՛՛ եայլն 317
Նովաւ անխծանեմք զմար 144
Նովաւ օրհնեմք զտրն եւ 144
Նորոց երկնից եւնորոյ երկ 606
Նոցա զազատութն խոստա 581
Նոքա յաշխարհէ են, վնկ 715
Շիջուցանել զբարկութն 71
Շնացող ո՞չ գիտէք զի սէր 163
Շնորհաց վր մեծամեծիլ 105
Շնորհք ընդ ձեզ եւ խա 236.515
Ո՞վ իցէ որ յաղթիցէ աշխար 734
Ողորմածաց պատիւն է 446
Ողորմածութն գովաբանի 109
Ողորմութեն հատուցումն 112
Ողորմութե գերազանցութն 294
Ողորմութն առանց ընչից 295
Ողորմութն բարձր՛ի դլուխ 111
Ողջոյն տայ ձեզ որ՛ի բաբի 499
Ողջունին մեր գովութն 18
Ո՛չ ապաքէն ընտրեաց ած 102
Ո՛չ գրեցի ձեզ եթէ ոչ գի 667
Ո՛չ զի մեք սիրեցաք զնա, 720
Ո՛չ է իմաստութն այս իջեալ 149
Ո՛չ է պարտ եղբարք իմ 145
Ո՛չ ժողովուրդ աշողորմեալ 318
Ո՛չ ՛ի հաւատոց միայն ար 126
Ոչխար մոլորեալ էաք տես 361
Ո՛չ յամեցուցանէ տր զաւհ 595
Ո՛չ նոքա հայհոյեն զբար 199

Ո՛չ ոչ̃ կային ՚ի չարեն էր 698
Ո՛չ ոք կարէ գիտել բաւեա 137
Ոսկին սատանայ եղոյր զառ. 491
Ո՞վ է իմաստուն եւ հանճար 146
Որ առնէ զմեղս, ՚ի սուտս 689
Որ ասացէ Նմա ողջոյն 769
Որ ասէ եթէ ՚ի լոյսն էջէ և 652
Որ ասիցէ եթէ ծանեայ զնա 645
Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, 647
Որ ատէ զեղբայր իւր, մար 703
Որ բանիւ ոչ մեղանչէ՝ նա 138
Որբոց եւ այրեաց խնամ տար 88
Որ գայթակղին ապստամբ 315
Որդեակք իմ զայս գրեմ 643
Որդեակք՝ մի՛ բանիւք եւեթ 707
Ո՛րդեակք՝ յետին ժամս 662
Ո՛րդեակք՝ պահեցէք զան 754
Որդին ա̃յ եկն եւ ետ մեզ մի 754
Որք երբեմն չժողովուրդ, 318
Որ երկնչի չէ կ̃տարեալ ՚ի սէր 725
Որ զա̃ծ ճանաչէ՝ լսէ մեզ 715
Որ զմեղս մեր՝ իւրով մարմ 356
Որ զորութ̃ն ա̃յ պահեալ 249
Որ էրն ՚ի սկզբանէ. զորմէ 623
Որ ընդունի զորդի, ընդու 742
Որ ՚ի նա հաւատայ՝ մի՛ ամա 311
Որ իրաւամբ մատնէր դա 355
Որ խոստովանի զորդի, նաև 669
Որ կամի զկեանս, սիրէ զաւ 387
Որ կարողն է կեցուցանել 78
Որ կարողն է սանձահարել 139
Որ կշտամբանս իւրոյ անօրէ 579
Որ հարցի ընդ միմեա ընդ 313
Որ հաւատայ յորդին ա̃յ 742
Որ յա̃յ է ծնեալ՝ ոչ մեղան 752
Որ յա̃յ ծնեալ է՝ յաղթէ աշ 735
Որ ոչ արար մեղս եւ ոչ գտաւ 353
Որ ոչ գիտէք զվաղւին թէ 183
Որ ոչ հաւատայ որդւոյ՝ 742
Որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զա̃ծ 718
Որոյ վիրօքն բժշկեցաք 361
Որով իբրաց թօթափել ասէ 76
Որով մեծամեծքն եպատ 517
Որով ուրախ լինիցիք ասէ 249
Որով պատրաստեցիմ մշտ 532
Որով պնդեալ զմէջս մոայ 268
Որովք ստարացեալք՝ ոչ վա 438
Որովք բամբասեն զձեզ ՚ի 322
Որ ունիցի կեանս ինչ յաշ 705
Որ ուրանայ զորդի, նաև 669
Որ ոք գիտիցէ զբարին եւ ոչ 185
Որ ոք զա̃մ օրէնսն պահիցէ 107
Որ ոք խոստովանեսցի եթէ 722
Որ պահիցէ զբան նր̃ ար 646
Որ պահէ զպատուիրանս նր̃ 711
Ոպ̃ ա̃մ ինչ մեզ իւրոյ ա̃ծեղ 516
Ոպ̃ եյա̃մ իսկ թուղթն խօ 610
Ոպ̃ զի զձեր առաջ" նոճի 317
Ոպ̃ զի որք չարչարեցին զ̃ք 466
Ո՞րպիսի ինչ են կեանք ձեր 183
Որ պշուցեալ հայեցի ՚ի հայ 80
Որ սիրէ զա̃ծ, սիրէ նաև 727
Որ սիրէ զաշխարհ, թշնա 164
Որ սիրէ զեղբայր իւր՝ ՚ի 653
Որ սիրէ զծնօղն՝ սիրէ նաև 732
Որ տայցեն պատասխանի 438
Ուստի՞ պատերազմունք ՚ի 159
Ո՛ւր միջայնել հրեշտակ̃ն 813
Չարեաց խորհրդոցն դա 102
Չարչարանքն վասն քո̃ի 393
Չարչարանքն ք̃ի տես ոչ̃ 259
Չարչարել եւ պահեր օխս 354
Չարչարեալ մարմնով՝ տես 432
Չար փոխանակ չարի ոչ հա 384

Ջժողովուրդն ժողովուրդ 318
Պահեալ կեք զօրութն տ՟յ 249
Պահել սուէ զանձն՛ իկա 754
Պանդխտուէ ժամանակ տես 275
Պատարագ տ՟յ՝ հոգի խոն 308
Պատերազմիլ քաջութբ 92
Պատմեցաւ՛ իշխեան այնոցիկ 260
Պատուիրանք նր՝ չեն ինչ 733
Պարտաւոք իցէք տալ պա 401
Պարհակ չարի ունել զա 336
Պարգեւքն տ՟յ՝ բնութեա 62
Պարծեցի եղբայր խոն 30
Պետրոս առաքեալ յն քն 228
Պետրոս գովաբանի 227. 504
Պետրոսի առաջ՛ թղ՛ մեկ 226
Պղծեն ոսէ զմարմին 812
Պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց 268
Պոռնկութ հոգևոր տես 90
Պողոսն որպիսութն ասի 62
Պտուղ արդարութէ՝ իմաս 158
Ջանալ պարտիմք զի հասա 523
Ջուր ոչ դնել՛ իմք խորհրդն 736
Ջրհեղեղին ժամանակին տես 590
Ջրով և հոգւով եկն քն 735
Սրբուեկեցւոյ պիղծ բանքն 327
Սա է որ եկն ջրով և հոգ 735
Սակաւէ ինչ հուր զորպիսի 140
Սանձահարել զմ՟մ մարմին 139
Սանձահարել զլեզու իւր 139
Սատանայի նազանդութեն 376
Սատանեցէ՛ իբեղ տր 816
Սատանայ իբրև զառիւծ 491
Սիրով սիրել տես ո՞պ 286
Սեր երկայնամիտ է սուէ 383
Սեր կտրեալ իբաց մերժէ 724
Սերն բնութբ է՛ իմեղ 264
Սերն ծրեք կերպիւ. ծա՛ և 129
Սէր սերտ առ ընկերս տես 444
Սիմոնականութն տես 449
Սիմոն պետրոս ծառայ և 510
Սիրել եսիրել՝ ատել եատիլ 70
Սիրել զա՟ծ տես ո՞րպիսի 267
Սիրել զեղբարս տես ո՞պ 337
Սիրել զընկերն տես ո՞րպէս 285
Սիրել զքն տես ո՞րպիսի է 254
Սիրելիք՝ աղաչեմ զձեզ իբ 319
Սիրելիք՝ այժմ որդիք այ 681
Սիրելիք՝ եթէ ա՟ծ այնպ սի 720
Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր 708
Սիրելիք՝ մի՛ ամ հոգւոյ հա 712
Սիրելիք՝ մի՛ օտարոտի համ 456
Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ 651
Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմ 718
Սիրեսցես զընկեր քո իբրև 105
Սիրէ զաւուրս իւր տեսա 287
Սիրողքն զա՟ծ յամ անձնէ 266
Սնուցիք զսիրտս ձեր իբրև 192
Սոդոմացւոց պատուհան 562
Սոդոմ գոմոր ևշուրջն 806
Սոյնպէս ևերիտասարդք ննա 480
Սոյնպէս ևրախաբ պոռնիկն 126
Սոյնպէս լեզու փոքր ինչ 140
Սուտ ապաշխարողք տես 811
Սպրդեցին մոլին ոմանք 800
Ստինս ասէ զքր քարոզիչսն 302
Սրբել զանձինս տես ո՞պ 284
Սրբեցէք զձեռս ձեր մե՛ զա 170
Վաճառողացն զշնորհսն 449
Վայ է նց. զի ըստ ճան 817
Վարդապետ կրօնաւորու 86
Վ՟ս անօրէնն ելին, եզոչ 783
Վ՟ս ձեր որ հեծեցիք նովաւ 282
Վ՟ս մոլորեալն մարմնոյն 813
Վ՟ս որոյ եղբարք առաւել 523

Վս որոյ երբեմն աշխարհ 593
Վս որոյ սիրելիք՝ այսոցիկ 608
Վսրոյ փրկութեն խնդրեցին 256
Վատթարութիւն բնութես 61
Վէմ անհանի երանելին պետ 228
Վէմ գլորման եւէմ գայթ 314
Վէմ եղեալ՝ ի հիմունս սիօ 310
Վէմ խմացեալ լինի քս 304
Վէմն անկած խլլ հրէից տես 313
Վէմն զոր անարգեցին շին 313
Վիրօքն քն բժշկեցաք 361
Վշտանայցե ոք՝ ի ձէնջ 206
Տալ զառաւհել շնորհսն 167
Տաճար եմք այ, տես ոմ 421
Տաճար հոգւոր ուր շինիք 307
Տանջեալք՝ ի խլարձուց անի 537
Տառապեցարուք սրգա 171
Տեսանելոյ եմք զնա ոմ 683
Տեսանե՞ք, զի ոչ՝ ի հաւհա 126
Տես զի ձիոց սանձս՝ ի բեր 139
Տեսէք զո՞րպիսի սէր շնոր 676
Տր ամբարտաւանից հակա 167
Տր փառաց ասի յս քս. 98
Տկար անօթ ասէն կանայք 378
Տրտնջալ՝ եւ բամբասել 825
Րախաբ պոռնիկն յեշմկի 126
Րախաբ՝ օրինակի եկեղեցւոյ 128
Ցաղքատն ասիցէք՝ յոան 100
Ցանկայք եւ ոչ ունիք. սպ'' 161
Ցանկութն մարմնոյ տես 434
Փախչել ասէ՝ ի պղծոցն 808
Փախչել՝ ի մարմն'' ցան 321
Փառք մարդոյ իբրեւ զծա 32
Փափկացայք ի վլ երկրի 191
Փոխանակ ննոյն տես զնորս 82
Փոխ տամք այ զողորմութն 115
Փոշւոյ ինչ նմանին մեղք 77
Փորձէ ոչ ած եւ ոչ զոք 37
Փորձութեց համբերել 251
Փութալ հասանել գալստ 604
Փութամ ձեզ յիշմ միշտ զձեզ 535
Քահանայական 212 208
Քահանայ իւրաքանչ 308
Քանզի ականատես եւ կական 564
Քանզի առեալ յայ հօրէ 539
Քանզի բաւական ինչ յան 136
Քանզի բաժանական է անց 434
Քանզի զինչ երախտիք են 348
Քանզի՝ ի դոյն իսկ կոչեց 350
Քանզի իրաւունս համա 533
Քանզի կայ իսկ՝ ի գրի՝ ահ 310
Քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց 550
Քանզի ոչ եթէ պատճառ 537
Քարինս ժողովել՝ ի դրոց 92
Քննութն մարգարեիցն վս 256
Քս թէ զինչ ինչ անոհա 279
Քն չարչարելն մարմնով 428
Օտարասէրս լինել առ միմն 446
Օրերոյն. գեղջկօրէն 772. 13
Օրէնսդիր եւ դատաւոր մի է 174
Օրէնքն ամ լի կատարել 107
Օրէնքն այ եւ մարդկան 174
Օրինակ առէք եղբարք 202
Օրինակ եթող մեզ քս զինքն 351
Օրինակ թշուառ բնութես 60. 369
Օրհնեալ է ած եւ հայր տն 242

Օ աշխատող սակաւուկ ցան
կիս՝ եւ րբագրող օրինակի
տր մատենիս՝ զպաղատաւոր դպիր
կեսարացի եւ բիւզանդեցի, հան
դերձ հոգւոր ծնողիւ եմարմնա
ւորօք՝ ի խմաքրար աղօթս ձեր՝ ի
տն յիշել աղաչեմ։

Առ բարեկամ ընթերցասէր
Ողջոյն։

Աստ յայտ լիցի քննասիրացդ, զի 'ի սրբագրութեան հոգեշահ սբ. մատենիս՝ զոմանս 'ի բառից թողաք ուրեք ըստ հնոցն սովորութեան։ Որպէս ունելն ունել. էածն ածո. զատելն զատել։ Աստ ըստ ոմանց՝ թոյնն թիւն. երկիւղն երկեղ. թաքօրն թափօր. խբրութեն խբրու եթէ. գրէթէն գրեթէ. ձեօքն ձեռք. յորոց և աղբիւրն գրի աղբեւր. եւօթն եւթն, եայլք։ Որք և 'ի շատուրեք յոգնական անուանն՝ եզական գնեն զբայն. որպէս յերեան 291.23։ Աստ 'ի բացասական բանսն, երկու գնեն ոչ. որ մի միայն պատկանի. տես 724.23։ Այլ ըստ մերս դատման՝ երկու ոչք 'ի դուրս ձըլգեալ զիրեարս, ստորասական մընայ բանն եւ ոչ բացասական. բայց բազմաց հնոց այն է սովորութեն երկու գնել զոչն։ Աստ յայն սակս թողաք զայսպիսիս այնպէս, զի և հնոցն մի՛ քնն. հին անհետ լիցի ոճն շարադրութեան։ Որք և 'ի տեղի գնելոյ՝ վասեր, տանջեր, գնէին վասէր տանջէր։ և մեք եցիւ եդաք զայնպիսեան, որ մօտ հնոցն եւորոցն լինիցի. տես 503.5, գըրեր։ Որպէս գնեն ըստ արհեստին և միւս դէմքն, գլորեի. գլորեիր։ Թէպէտ հինքն զերեքն եւս եիէ գնեն ըստ Ներգործականին. որպէս եմք թողաք ուրեք այնպէս։

Աստ որովհետև չիք ոք անսխալ՝ բայց միայն ած, կարելի է թէ յետ սրբագրութեան հին որինակին ըստ կարեաց, դարձեալ պատահիցին սխալմունք ինչ 'ի տպագրատանն որ սովոր է լինել յաւենայնում տպագրատան ըստ չափու ճանաչման կամ զգուշութեան։ Աստ որոյ զորս տեսաք յետոյ սխալեալս, նշանագրեցաք զուղիղն համրով թղթերեսացն եւ տողիցն. զի 'ի տպագրութեան ոմանց և 'ի խնդրելն, դիւրաւ լիցի գտանելի։ Առաջին նախկին համարն՝ երեսց թղթոցն է նշանակ. և երկրորդն տողիցն՝ 'ի նոյն երեսին իվերուստ։ Բայց ուր յետ նախկին համարին մի կէտ եդեալ է, նշան է թէ՝ յառաջնում եջին է խնդրելին 'ի նոյն երեսին։ Իսկ երկու կէտն՝ զերկրորդ տողն նշանակէ։ Իսկ զայնպիսին որոց դիւրին է ճանաչումըն՝ ոչ եդաք աստ զամ. որպէս դիծքս, ա, տ. գ, դ. ե, է. ղ, ղ. ո, ս. 'ի տեղի միմեանց եդեալ. կամ թէ կէտից աշեշտից եւթից և ոլորից և լուսանշանից աւելորդութն կամ պակասութեն. որք ոչ յոյժ տարակուսանս բերեն գիտողացն. իսկ ոչ գիտողացն ոչ բնաւ։ Աստ նշանագրեցելքն այս են որ խոտորեն ցուցանին.

ԱՏՐԻԱՍԽԱԼՍ	181.19
ամքըն. ամքն.	118.20
անայլայլելի պեան	57.28
Անյօգ. անյօղ.	68.13
անպատուէն. ըն	71:12
Առաջին ըսել հպեան	869.24

առ յայն · առ այն	51·32
արդարապես պիտի	193·18
արդարուէ պիտի	80·28
Մ․րխնուաշտ ակն պիտի	68·11
արուն եղարկուն պիտի	437·33
բաղելին · բաղելին	93·21
բանին · բանիւն	287·29
բանք՝ բթուլ պիտի	92·15
գիտակ, պիտակ․	742·25
երկբայիւ · երկբայիլ	29·9
զանձն այ · զանձն՝ այ	93·10
զերատեան · զթերատեան	139·1
ընդ աննուն · ընդ անուննն	31·26
թողթեն · թողցեն	9
թին բթուլ պիտի թին՝	77·6
՚ի հեն օրինակն այսպես էր	8·19
՚իմերս ժամանակի պիտի	3·20
խարուեալ · խարուկեալ	784·24
խորհրդազգացք պիտի	585·23
կամացին մեկն աւելի է	162·8
կպրեալ · կտրեալ	79·33
կշտուհի · կտուհի	366·11
կրեի · կեեին կամ կեեին պիտի	280·7
կրեմք · կրեմք	287·12
համակամութե պիտի	227·29
հիդին · հոդին	250·14
հօր բթուլ պիտի հօր՝	77·11
ձեռաց է · ձեռաց	170·21
ճշմար · ճշմար	101·12
մառախլոյ պիտի	835·20
մարդ · մարտ	105·12
մարդն · մարդն	32·19
յարդին · յանդին	43·23
յումեքի · յումեքն	118·27
նուն աւելի է․	193·21
շարժել · շարժիլ	68·1
շին · շեին	105·230
ոչ զգամք · ոչ սրգամք	46·26
Որ եղե · Որ եղե։ Ճրագ	3·23
ունեյցեք ու է՚ խնդրոս ձեր	148·9
պայր · հայր	124·32
պարտ է · պարտ էր	45·35
ռռունկն · առռունկն	608·20
սուտ առ․ սուտ առնել	148·36
սռաւելուն · առաւելուն	52·29
վասպկեմք · վասնկեմք	51·35
վնայնորեկ ՚ինմեն պիտի	23·27
տկարացուք · կարացուք	20·26
ընակեաց · բնակեաց	166·20
փոքր ինչ · փոքր ինչ է	357·7
փոքր կացոյց · փոքրկացոյց	162·28
քաւական · բաւական	268·
եղեալ եւ ոչ լուան	253·20
են աւելի է	193·29
եւեղին ո՞ւր · ուր	4·17

Ի՛ւ յայս տեղս 53·32, յետ Ջուր
տակ կետին պակաս է այս,
Ի՛ւ ոչ սուկ մարդկութիւն․ Ի՛ւ
յայս տեղս 353·22, այսպես պի
տի․ Ջի որ առ վարդապետութին
այնպես խօսեր որպս լսեին, առ
դատաստանն այնպիսի լուռ կայր,
Ի՛ւ յայս տեղս 641·25 որ ասէ,
անկեալ գրախտին տեսողն, ան
կեալն ասա՝յօրինեալ կամ՝ գեղա
զարդեալ կամ զարմանադործել
ասել է․ որոյ բային ներկային լի
նի, անկանեմ անկանես, եայլն։

Յիշատակարան Տպագրութեան սուրբ Աւետարանիս։

ՓԱՌՔ ՊԱՏԻՒ և գոհութիւն ամենայն Երրորդութեան՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ամէն։

Որ ետ կարողութիւն ակար բնութե՟ մերում յաւարտ հանել զսպասն Գրքոյս այսորիկ։

'Ի թվին ՌՃՂԳ ։ Մայիսի ԺԲ։

Ի Հայրապետութեան սրբոյն Էջմիածնի՝ տն Ղազարու Երիցս երանեալ Սրբազան Կաթուղիկոսին ամ՟ Հայոց։

Եւ 'ի Պատրիարգութեան սրբոյն Երուսաղէմի և Կոստանդնուպօլսի՝ տն Գրիգորի և տն Յակոբայ Սրբազան Վարդապետացն։

'Ի փոխադրանէ Աբրահամ Դպրէ։

Որ և տպեցման սորին ունէաք օրինակ մի գրեալ 'ի թվին ռշէ. և 'ի թվին ռճձ՟ բերեալ եղև գիրք մի և 'ի ձեռս սբ Կարապետեան հրամանաւ նորին առաջնորդի տն Մինասայ Սրբազան Եպիսկոպոսի. ձեռամբ հարազատի սբյ ուխտին մանկահասակ Յովսեփին. որ բազում աշխատանօք զգիրքն զայն մեծագին բերեր 'ի կոստ'պոլ. զոր ը մերոյ օրինակին համեմատեալ ուղղեցաք դժ՟ 'ի տեղն։ Զոր եղեալ էր յիշատակ սրբազան հայր մեր՝ Գէորգ սրբոյն Սահակայ՝ 'ի ուխտն սբ Կարապետեան. Գրեաց և նոյն երկու գիրքս. որոց մինն էր Սրբազան Հօրս մերոյ՝ տեղապահ Վերադիտողի։ Եւ միւսն՝ տն Ծամօր տեղւոյ Մանուէլին։ և այլ միւսն՝ սբ Գէորգայ տեղւոյ Մարգարէին. Յորոց ամենից ընտրեցեալ տպեցաւ գիրքս այս 'ի նպաստ աներացու Աբրահամին 'ի կոստ'պոլ Արդ եղբարք և ձանձինք բարեպաշտ տոն անձին մահտեսի Յոհաննա զարին. որ ըստ գրասէր բարուցն և այլ մեծամեծ գրեանս տպել. Արդ ուրեմն որ հանդիպիք սմա և շահիք ինչ 'ի սմանէ, յիշեսջիք զսա 'ի մաքուր աղօթս ձեր. և զհայրն իւր զՍիհրան. և զծնողսն զՀոխնազարն և զԽաթունն. և զկողակիցն զՀոռուխխաթուն. և զորդեակսն զՅօհաննեսն և զԳրիգորն։ և զմիւս եղբարսն սոցին ըզ տեղւոյ Սահրմանեանն հանգուցեալ և զՊետրոսն։ և զքոյրսն զԹամարն և զԹուրուամարն և զամ՟ ննջեցեալսն 'իքն։

Նոյնպէս յիշեսջիք և զգծողաց Գրիգորի որդի զախարացու Աճասոնն զբազմաշխատ գրաչարն տպարանիս։ Եւ զնոյն մրահարն զնորեցի Կարապետի որդի Իգնատիոսն. և զԷջմիածինցի Աղամալի որդի Սարգիսն։

Ընդ նոսին և զտէրտէր Զաքարն և զկնոջն մերայինս այլում տպրանի յիշեսջիք 'ի սէր. որ ետ ևնա օրինակ մի 'ի վերջն եդեալ նախադրութեան. Եւ որք յիշէքդ՝ յիշեալ լիջիք 'ի Քրիստոսէ մերմէ Որում է Հօր և Հոգւոյն փառք և պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

(ՎԵՐՋ)

ԳՐ 1003 ... 1543127